STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 09266

GABRI UN DI FROYEN

David Pinski

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

דוד פינסקי

גאַברי און די פֿרויען

אין בוך־פאָרם ערשיענענע ווערק פון דוד פינסקי.

דראמען:

איייזיק שעפטעל.

די מוטער.

פאמיליע צבי.

יענקעל דער שמיעד.

גאַברי און די פרויען.

מיט זיעגערפאָהנען.

דער פרעמדער (דער אייביגער איד).

דער שטומער משיח.

ערצעהלונגען:

צוויי בענד.

נייע ערצעהלונגען.

דאָס אידישע דראמאַ

(איין אַבהאַנדלונג.)

דוד פינסקי

גאַברי און די פרויען

א שפּיעל אין דריי אקטען
און פיער סצענען.

נייע אויפלאגע

פערלאג „נייע ביהנע“
ניו יאָרק
1916

Copyright, by David Pinski, 1916

פערזאָנען:

גאברי.
גאאיל.
די קליינע.
לעם.
דער פאָטער.
די מוטער.

ציים און אָרט: ווען עס איז און וואו עס איז.

ערסטער אקט

ערסטע סצענע.

(אַ בלומען־פּלאַץ אין אַ פּאַרק. אין מיטען אַ גרויסע, רונדע בלומען־קלומבע, אין וועלכער די פערשיעדענסטע בלומען זיינען אויסגעזעצט נאָך פערשיעדענע פיגורען און צייכנונגען. רעכטס און לינקס, פאָרנט און הינטען, פיהרען צו דער קלומבע פיער שטראַהלען־וועגען. די גראָז־ערד, וועלכע זיי שליעסען איין, ענדיגט זיך ביים וועג, וועלכער געהט אַרום דער קלומבע, האַלברונד, אַרומגעשטעלט מיט הויכע האָרטענזיעס־קוסטען. די זייטען פון די וועגען זיינען אויך בעזעצט מיט הויכע אַרומגעשאָרענע קוסטען. וויט הינטען שטעהט אַ בלומען־הויז מיט אַ גלעזערנעם דאַך און גלעזערנע ווענד. די גראָז־ערד פאַר דעם בלומענהויז איז אויסגעזעצט מיט קליינע גרופּען פון פערשיעדענפאַרביגע בלומען.)

לעם (אַ יונגער אַרבייטער פון אַ יאָהר זיעבצעהן, מיט אַ לאַנגער נאָז צווישען איינגעצויגענע ליים־פאַרביגע באַקען, אין אַ גראָבען לייווענטענעם העמד און גראָבע לייווענטענע הויזען, שטעהט ביי דער פאָרנסטער וואַנד פון דעם בלומענהויז, בעשעפטיגט מיט די דאָרט איינגעפלאַנצטע בלומען און זינגט אין האַלבען קול, פויל און שלעפעדיג):

בלומען, בלומען אומעטום,
וואו איך קעהר און ווענד מיך;
שכור ווער איך פון דעם דופט,
זייער פראכט פערבלענדט מיך.

רויזען, ליליען, נעגעלעך,
טיולפען און יאסמינען...
רויט און ווייס און בלוי און גאָלד —
עס פערגעהן די זינען.

דער פּאַטער (אַ מאַן פון אַ יאָהר פופציג מיט אַ גרויסען באָרד און געדיכטע וואָנצען, אין וועלכע עס זיינען שוין פאַראַן אַ סך גרויע האָר, אין אַ דינעם לייווענטענעם העמד און דינע זומער־הויזען, וועלכע זיינען אריינגערוקט אין הויכע שטיפעל, מיט אַ גרויסען שטרויענעם פּאַרמערהוט אויפ'ן קאָפּ, קומט אָן פון דעם פאַרנסטען וועג רעכטס, שטאַרק אויפגערעגט און שרייט צו לעם'ען): העי דו, דיך זוך איך!

לעם (דערזעענדיג גראָד די לעצטע ווערטער, שרייט צוריק): איך האָב מיך נישט בעהאַלטען.

דער פּאַטער: זאָלסט זיך מיר נישט ווערטלען. דו וועסט שוין כאַפּען ביי מיר געננוג אַזוי אויך. לאָז אָב דיין ארבייט און קום נעהענטער צו מיר. איך דאַרף צו דיר נישט שרייען.

לעם (לאָזט אָב זיין אַרבייט, נישט ווילענדיג, און ווענדט זיך לאנגזאם צום געהן, אונטערזינגענדיג אונטער דער נאָז. מען הערט נאָך די פאָלגענדע ווערטער פון דעם ליעד):

ווערלכע ליעב איך, וויים איך ניט,
'ך חיות מיך מיט אַלע...

דער פּאַטער: געה שנעלער, זאָג איך דיר, און קום און גיב מיר ענטפער.

לעם (צוקומענדיג נעהנטער): ענטפער? איך? איהר האָט ביי מיר דאָך גאָרנישט געפרעגט.

דער פּאַטער (אַ שפּרינג טהוענדיג איהם אנטקעגען, מיט כעס): דו וועסט שוין גלייך הערען. — און ברייננ מיך נישט ארויס פון געדולד! דאָס האָסטו דיר פאַר דיינע רעד! (פּאַטשט איהם.)

ל ע ם (כאַפּט זיך פאַר דער באַק, אַ ביסעל איבערראשט): איז דאָס די פראַגע? דאַרף איך דארויף ענטפערען?

ד ע ר פּ אָ ט ע ר: קריגסט גלייך נאָך איינעם, און ווערסט נאָך מעהר געשלאָגען. זאָג מיר, וואָס ווייסטו פון גאאיל'ן און גאַברי'ן?

ל ע ם: פון גאאיל'ן און גאַברי'ן?

ד ע ר פּ אָ ט ע ר: פון גאאיל'ן און גאַברי'ן, יאָ! דו האָסט עס געהערט! זאָג מיר, וואָס ווייסטו?

ל ע ם: וואָס איך ווייס?

ד ע ר פּ אָ ט ע ר: יאָ, וואָס דו ווייסט! וואָס דו ווייסט!

ל ע ם: ווייס איך וואָס? וואָס ווייס איך? איך ווייס דען וואָס?

ד ע ר פּ אָ ט ע ר: אין דעם פינסטערען קעלער וועל איך דיך איינשליעסען, און דו וועסט ביי מיר צופוילט ווערען ליעגענדיג דאָרטען. איך וועל דיר אָנטון אַלע צרות און ענויים! דו וועסט מיך געדיינקען, וואַרט! דו ווילסט מיר נישט זאָגען, מאַכסט זיך תמעוואַטע, אָבער איך ווייס שוין פון אַלץ. דו ביזט געוועזען זייער גאַנצער שליח, זייער צעטעל־טרעגער. זייער גאַנצער צונויפ־ברייגגער ביזטו געוועזען! זאָלסט מיר גלייך זאָגען, האָסטו ארומ־געטראָגען צעטלעך צווישען זיי? זאָלסט דיך נישט דערוועגען צו לייקענען! איך וועל דיך שלאָגען און ממית'ן.

ל ע ם: האָב איך דען עפּעס געלייקענט? האָב איך דען געזאָגט, אַז נישט?

ד ע ר פּ אָ ט ע ר: אהא, האָסט יאָ געטראָגען? האָסט

יאָ געטראָגען! טיק נאָ דיר זשע איין אויפגאַב אויף דיין שכר הליכה. (רייסט איהם פאר דאָס האָר און שלאָגט איהם.)

לעם: איך לייקען! איך לייקען!

דער פאָטער: דו לייקענסט! וואָס לייקענסטו? דו לייקענסט. אז דו האָסט געטראָגען צעטעלעך צווישען זיי? אז דו האָסט געהאָלפען צוזאַמענפאָרען מיין טאָכטער, די טאָכטער פון דיין בעל־הבית, מיט דעם עלענדען קנעכט? וואָס לייקענסטו, וואָס?

לעם: איך לייקען גאָרנישט, אָבער איהר רייסט מיך פאר די האָר...

דער פאָטער: איך וועל דיר נאָך די צונג אויך ארויסרייסען, די פיס וועל איך דיר אָבשלאָגען, די הענד וועל איך דיר אויסדרעהען...

לעם (וויינעריש): אַ שיינער תכלית וועט פון מיר ווערען.

דער פאָטער: דו וועסט וויסען, ווי אָבצוטון אזעלכע מעשים הינטער מיין רוקען. — זאָג מיר, וואו פלעגען זיי זיך צונויפקומען, מיין טאָכטער מיט'ן קנעכט?

לעם: וואו זיי פלעגען זיך טרעפען.

דער פאָטער: איז דאָס אפשר איין ענטפער? דו ווילסט מיך נאָך מאַכען צום נאר? זאָלסט מיר רעדען קלאָרע דיבורים! זאָג מיר, וואו.

לעם: איך האָב געענטפערט קלאָר. איינמאָל האָב איך זיי געזעהן אין דעם הויכען קאָרן, איין אנדערס מאָל ביים זוים פון וואלד, און צווישען די קוסטען, דאָרטען, וואו זיי זיינען גע־

דיכטער, און אויך הינטער דעם שטאַל, ווען איהר זייט געוועזען בעשעפטיגט אין פעלד.

ד ע ר פ אַ ט ע ר : זאָל דיך!... דאָס ביזטו אַלץ געוועזען דער צונויפפיהרער? דאָס האָסטו זיי צוגעשטעלט, וואו זיי דאַרפען יעדעם מאָל זיך טרעפען!

ל ע ם : וואָס האָב איך געוואוסט? זיי האָבען מיך געשיקט און איך בין געגאנגען. פון וואַנען זאָל איך וויסען, אז איהר ווייסט דערפון נישט?

ד ע ר פ אַ ט ע ר : זיי האָבען דיר דאָך מסתמא אָנגעזאָגט, דו זאָלסט קיינעם נישט דערצעהלען. ווי אַזוי האָסטו געקאָנט בעהאַלטען פון מיר אַזאַ זאַך? דו שטיק נכפה, דו! דו וואָרים! דו עגדים! דו פיפערנאָטער!

ד י מ ו ט ע ר (אַ פרוי פון עטליכע און פיערציג, ליובט אָנגעטאָן אין אַ ציצענעם קלייד און בלוזע, מיט אַ ווייסען לייווענטענעם זון־הוט אויפ'ן קאָפּ, קומט געאיילט אויף דעמזעלבען וועג, וואָס פריער דער פאָטער, אין גרויסער אויפרעגונג) : איז עס טאַקע אמת? פלעגען זיי זיך טאַקע טרעפען? דאָס שטיק אונגליק איז געוועזען זייער צווישענטרעגער?

ד ע ר פ אַ ט ע ר : אמת, אמת, אַלץ אמת! דאָס האָסטו אַזוי אויפגעפאַסט! ווען די אַלטע האַלב־בלינדע דיענסט וואָלט עס נישט געוואָהר געוואָרען... און ווער ווייס, אפשר וועלען מיר שוין סיי ווי סיי באַלד דאַרפען ניאַנטשען זיך מיט'ן קינד פון אונזער אמאָליגען אויפזעהער.

ד י מ ו ט ע ר : איך האָב אויפגעפאַסט אַזוי פיעל, וויפיעל דו. איך זיץ אויך נישט לעדיג און האָב אַנדערע מלאכות

ווי נאר נאכצוקוקען, וואוהין דיין טאכטער געהט. אבער דאס שטיק פורעניות — צורייסען דארף מען עם אויף שטיקער, ווען נישט ער...

דער פאטער: ער וועט שוין ביי מיר קריגען זיין לוין. (צו לעמ'ען.) וואו איז זי אצינד, וואו? וואו שטעקט זי אצינד מיט'ן קנעכט? זי איז שוין לאנג אוועק פון דער היים, און דו מוזט דאך וויסען, וואו זיי האבען אבגערעדט. דו זאג מיר אדער איך צורייב דיך אויף אש. (גיט איהם א שטויס.)

די מוטער (גיט איהם א שטויס): אדערן וועל איך פון דיר ציהען! די נשמה וועל איך פון דיר ארויסזיצען! קרע־פירען וועסטו ביי מיר פון הונגער! זאלסט שוין זאגען, וואו זי איז!

דער פאטער (שטויסט איהם): זאלסט מיר שוין רעדען!

די מוטער (שטויסט איהם): שטומען וועט ער! זעה, ווי ער קוקט אונז אן, ווי ער וואלט נישט פערשטאנען, וואס מען רעדט צו איהם.

דער פאטער: דו זאגסט צו ניין?

לעם: וואס זאל איך זאגען?

די מוטער: זעהסט, וואס זאל ער זאגען, וואס!

דער פאטער: זאלסט מיר זאגען, וואו זיי זיינען.

לעם: איך וויים נישט, צו איך וויים עס?

דער פאטער: וואס זיינען דאס פאר א ווערטער?

די מוטער: קאנסטו איהם נישט מאכען, ער זאל דייטליכער רעדען?

ד ע ר פ אַ ט ע ר: דאָס וועל איך אָבער גלייך.

ל ע ם: אז זיי רעדען אָב איינס, מיינען זיי עפּעס אַנדערס. ווען זיי זאָגען צו טרעפען זיך ביי די קוסטען, מיינען זיי גאָר דעם קאָרן. יעדעס מאָל מאַכען זיי אָב צווישען זיך עפּעס אַנדערס, און קיינמאָל זיינען זיי נישט דאָרטען, וואו איך האָב איהם אָדער איהר אָנגעזאָגט צו זיין.

ד י מ ו ט ע ר: זעהסט, ער איז דאָך געוועזען זייער...

ד ע ר פ אַ ט ע ר: וואָס אַרט דיך, ער וועט שוין זיינס האָבען. דו זאָג מיר נאָר, וואו האָבען זיי זיך היינט געדאַרפט טרעפען?

ל ע ם: ביים שייער.

ד ע ר פ אַ ט ע ר: און דאָס זאָל בעדייטען?

ל ע ם: דאָס ווייס איך נישט.

ד ע ר פ אַ ט ע ר: איך וועל דיך מאַכען צו רעדען.

ל ע ם: דאָס האָב איך קיינמאָל נישט געוואוסט.

ד י מ ו ט ע ר: דו ווענסט עס גלייך דערוויסען.

ד ע ר פ אַ ט ע ר: איך טרייב דיך אַוועק פון מיין הויף, קרעפּירען זאָלסטו ווי אַ הונד. אָבער צוערשט וועסטו נאָך פינ־סטערען ביי מיר אין קעלער, וואַרט! — וואָס טוען זיי, ווען זיי קומען זיך צונויף?

ד י מ ו ט ע ר: האָסטו זיי געזעהן צוזאַמען? ווי האָסטו זיי געזעהן? ווי שטעהען זיי? ווי זיצען זיי? ווי—ווי...

ל ע ם: איך האָב מיך קיינמאָל צו זיי נישט צוגעקוקט.

ד י מ ו ט ע ר: פון איהם וועסטו שוין קיין זאַך נישט דער־געהן. פאַר וואָס נעהמסטו זיך נישט צו איהם?

דער פאטער (שלאגענדיג איהם): דעם אמת זאלסטו מיר זאגען! דעם אמת! דעם אמת!

די מוטער (שלאגענדיג): דא האסטו דיר פאר אלע דיינע שליחות! דא וועסטו וויסען, ווי צו זיין א צונויפברייננגער און א צוזאמענפארער!

דער פאטער: דאס איז דיר אלץ איין אויפגאב, עס וועט נאך קומען מעהר און ערגער.

די מוטער: מאנסט דיר שוין אליין גראבען א קבר, און וואס טיעפער. א לעבעדיגען וועלען מיר דיך בעגראבען.

דער פאטער: און יעצט מוזען מיר לויפען זוכען זיי.

די מוטער: פון אונטער דער ערד אפילו אויסזוכען זיי.

דער פאטער: איך אין איין זייט און דו —

די מוטער: איך לויף דאך צום שייער.

דער פאטער: לויף איך צום וואלד. (צו לעמ'ען.) און דו זאלסט מיר אויך לויפען זוכען זיי. און געפינסטו זיי, זאלסטו גארנישט זאגען, נאר קומען און רופען מיך.

די מוטער: און מיך.

דער פאטער: איך לויף צום וואלד.

די מוטער: און איך צום שייער.

דער פאטער: גלייך זאלסטו מיר לויפען.

לעם: איך האב בלומען דארטען געלאזען ליעגען. עטליכע היאצינטען.

דער פאטער: לאז די בלומען.

די מוטער: זיי וועלען שוין וואקסען אהן דיר.

דער פאטער: לויפען זאָלסטו מיר. — איך לויף צום וואלד. (איילט אוועק לינקס פאָרנט.)

די מוטער: און איך צום שייער. (צו לעם'ען.) טראָג דיך, הערסטו! (איילט אוועק רעכטס הינטען.)

לעם (בעטאַפּט זיך די גליעדער, דעם קאָפּ, פּרובט זיך, צו זיצען איהם די ציינער פעסט אין מויל, און שאָקעלט מיט'ן קאָפּ): איך וואלט געוועזען א בעלן צו וויסען, וויפיעל קלעפּ איך האָב געקראָגען. עך—עך... אָך—אָך... אָך—אָך—אָך... זיי האָבען דאָר־טען א גוטע צייט און איך האָב קלעפּ. — געפינט מען זיי אָבער, וועלען זיי אויך האָבען. עך—עך... אָך—אָך—אָך... וואו געהט מען זיי זוכען? (טייטעלט מיט'ן פינגער צו אַלע פיער וועגען, ווי ער וואלט געוואָרפען גורל. דער פינגער בלייבט שטעהן נאָך פאָרנט רעכטס, און ער געהט אוועק אהין. א ווייל איז דער פלאַץ לעדיג. באַלד שפּרינגט ארויס פון הינטער דעם בלומען־הויז מיט געלעכטער גאַאיל, א יונג מיידעל פון א יאָהר נייגצעהן, לייכט זומערדיג אָנגע־טאָן, דעם צאָפּ אראָבגעלאָזען, א גרויסען לייוועגטענעם זון־הוט אין האנד, און לויפט איבער'ן גראָז צו דער קלומבע. הינטער איהר יאָגט זיך גאַברי, א יונגער מאַן פון א יאָהר פינף און צוואַנציג מיט א קליינעם בלאָנדען בערדעל, אין א ווייסען זומער־העמד, לייכטע הויזען אין הויכע שטיפעל און שטרויענעם הוט.)

גאַאיל (מיט איין איינגעהאַלטענער שטימע, לויפענדיג און לאַכענדיג): דו וועסט מיך נישט כאַפּען! דו וועסט מיך נישט כאַפּען!

גאַברי (נאָך איהר, אויך מיט איין איינגעהאַלטענער שטימע): איך וועל דיך שוין! איך וועל דיך שוין! (זיי לויפען אַרום דער קלומבע.)

גאַאיל: דו וועסט מיך נישט! דו וועסט מיך נישט!

גאַבּרי: נאָך אַ שפּרונג, און איינס—צוויי—דריי — און אַט ביזטו שוין...

גאַאיל (דרעהט זיך אַרויס ביי איהם פון האַנד): אַהאַ — האַהאַהאַ — האָסט נאָך נישט! האָסט נאָך נישט!

גאַבּרי: איך וועל דיך שוין — איך וועל — אַט ביזטו שוין אין מיינע — (ער כאַפּט זי, נעהמט זי ליידענשאַפטליך אַרום פון הינטען און בעדעקט זי מיט פייערדיגע קוסען, איבערבויגענדיג איהר קאָפּ צו זיך. אַ ווײַלע בלייבען זיי שטעהן גאַנץ פערגליווערט אין אַ קוס.)

גאַאיל (אַבּרייסענדיג זיך פון גאַבּרי'ן, לאַכענדיג): האָסט מיך אָבער נישט אזוי שנעל געכאַפּט.

גאַבּרי: אָבער דאָך.

גאַאיל: עטש, עטש, איך לויף בעסער פאַר דיר.

גאַבּרי: אָבער איך האָב דיך דאָך געכאַפּט.

גאַאיל: עטש, עטש, איך לויף בעסער פאַר דיר.

גאַבּרי: און אפשר האָב איך גאָרנישט געוואָלט דיך אזוי שנעל כאַפּען?

גאַאיל: אוהום!

גאַבּרי: איך האָב ליעב געהאַט דיין הארציג לאַכען אין דיין לויפען, און האָב ליעב געהאַט דיין שטימע אין דיין לויפען. דאָס איז זיסער מיר געוועזען ווי מוזיק, און איך האָב געוואוסט, אז וואָס לייגנער מיר וועלען לויפען, אַלץ זיסער וועט אונז זיין דער קוס ביים כאַפּען.

גאַאיל (לאַכט האַרציג): און איך האָב געפיהלט פון ווייטען שוין דיינע הענד אַרום מיר, און מיר איז געוועזען אזוי

וואָרם פון דער בעריהרונג. און דו האָסט מיך געכאַפּט, ווייל איך האָב דיך אַזוי געפּיהלט.

גאַברי: און דיינע באַקען ברענען יעצט אַזוי, און דיינע אויגען גליהען, און מיין אָטעם שטאָקט... דו הערסט, איך קאָן שוין באַלד נישט רעדען.

גאַאיל (שטיפעריש): ביזט מיד אַזוי פון לויפען.

גאַברי: פון לויפען? איך מיד? דאַן דאַרף דאָס לויפען לאַנג לאַנג געדויערן. איך ווער נישט אַזוי שנעל מיד. גרייף אָן מיינע מוסקולען, זיי זיינען ווי פון אייזען. זיי קאָנען לאַנג וואָס אַריבערטראָגען. (ווייך און צאַרט.) אָבער מיין האַרץ קלאַפּט פון דיין נאָהנטקייט, דאָס פייער פון דיינע באַקען ברענט אין מיין בלוט. — קום לאָמיר אונז צוזעצען, דאָ הינטער דעם האַרטענ־זיעם־קוסט. — — אַזוי־וי־וי. (זיי זעצען זיך רעכטס.) דעם קאָפּ לעג איך אַוועק ביי דיר אויף דער ברוסט, אַזוי־וי־וי — און איך מאַך צו די אויגען, און דו בויג איבער דיין קאָפּ איבער מיר, און טראָג מיר צו דיינע ליפּען. שטיל, שטיל. (זיי גיעסען זיך צונויף אין אַ קוס.) ווי אַ שטילער שאָטען שוועבט איבער מיר, און איך פיהל דיך מיט אַלע מיינע אברים. ווי זיס דיין אָטעם איז. איך פיהל דאָס שטראַהלענדיגע גליק, וואָס שוועבט איבער דיין רייצענ־דען פּנים'על, אין האַרצען טיעף דרינגט מיר אַריין דיין שמייכעל... דו! דו!... דו שווייגסט און קוסט מיך מיט די אויגען.

גאַאיל (לעגט צו איהם שטיל צו איהרע ליפּען).

גאַברי: דיינע ליפּען זיינען פאַר מיר געוועזען יעצט איין איבערראַשונג, און דורך מיינע גליעדער איז עס דורכגעלאָפען ווי אַ בליץ.

גאַאיל: דו, ליעבער...

ג א ב ר י: ניין, רעד נישט. איך ליעב אצינד דיין שטיל־קייט. לאז מיך אליין רעדן. איך רעד און הער דיין שטילקייט. דו עטעמסט זי ארוים פון זיך, און אין איהר איז איינגעוויקעלט דיין גאנצע ליעבע, און זי צוגיעסט זיך איבער מיר, שוועבט אי־בער מיר, טראגט זיך ווי א ווארמער, ווארמער הויך.

ג א א י ל (גאנץ שטיל): דו, ליעבער...

ג א ב ר י (דריקט זיך צו איהר): דאס איז געווען שטילער ווי די שטילקייט. דאס איז געווען גוט. רעד צו מיר מעהר אזוי... רעד צו מיר מעהר אזוי...

ג א א י ל (גאנץ שטיל, קוים ארויסאטמענדיג די ווערטער): דו ליעבער! ליעבער, ליעבער... איך קאן נישט רעדן... איך קאן נישט רעדן... הערסטו ווי מיין הארץ קלאפט? דאס וויל צושפרונגען ווערען פאר גרויס גליק און ליעבע. (זי דריקט זיך צו איהם צו מיט די ליפען.) און יעצט ווערט מיין הארץ שטיל, שטיל.

ג א ב ר י: יא, שטיל, שטיל. שטיל ווי יענער ערסטער בליק פון דיינע הארציג־שעמעוודיגע אויגען, אז וועלכען איך האב דער־קאנט, אז דו ליעבסט מיך. יעצט זעה איך איהם ווידער און לעב איהם ווידער איבער. איך זעה דעם ברונען און ארום איהם אלע פעלדארבייטער און פעלדארבייטערקעס, און דו קומסט־צו, אי־בערצובריינגען מיר די לעצטע שליחות פון דיין טאטען.

ג א א י ל: און דו, גנב'ל, האסט מיך נאך געפרעגט, צו האט גאר דער טאטע נישט געהאט קיין אנדערן צו שיקען?

ג א ב ר י: דיין בליק איז מיר געווען די ערסטע בשורה פון דיין ליעבע, און איך האב געוואלט א צווייטע אין דעם אויפ־פלאקערען פון דיינע באקען.

גאַאיל: יאָ, איך בין רויט געוואָרען ווי צונטער, און איך האָב מיך שיער נישט צוואווייגט.

גאַברי: די פערעלעך אין דיינע אויגען האָבען מיר אין גאַנצען ארויסגעגעבען דיין סוד.

גאַאיל: און אין דיינע אויגען האָט גלייך אויפגעבליצט דער זיעגער.

גאַברי: און די אונענדליך־גרויסע פרייד.

גאַאיל: פון דיינע בליקען האָב איך דיין ליעבע נישט דערקאָנט. מיר האָט זיך געדאַכט, אַז דו לאַכסט מיך אויס.

גאַברי: און דו ביזט נאָך רויטער געוואָרען, און מיין נשמה האָט געלאַכט און געשריען און געיויכצט!

גאַאיל (דריקענדיג איהם צו זיך): או—ו—ו—ו! (קוקט איהם אָן מיט אַ גליקליכען שמייכעל.)

אַ קורץ שווייגען.

גאַאיל (שטיל מיט לאַסקע): צום וויפיעלטען מאָל רעדען מיר דאָס איבער?

גאַברי: צום וויפיעלטען מאָל? האָבען מיר וועגען דעם ווען גערעדט? און מיט די זעלבע ווערטער? דאָס איז מיר ניי, ווי יעדער קוס פון דיינע ליפען, און רעדען מיר וועגען דעם, לעב איך עס אויך איבער. עס איז מיר אַלץ, ווי אַ לאַנגער, לאַנגער טאָג. אַ טאָג, אין וועלכען די לייכטענדיגע, לאַכענדיגע זון איז אויף קיין רגע נישט אָבגעטראָטען פון דעם הימעל, און מיין נשמה האָט אויף קיין אויגענבליק נישט אויפגעהערט צו יויכצען.

גאַאיל: מיין ליעבער, ליעבער... ווען נור מיינע עלטערן...

גאַברי (זעצט זיך ראַש אויף): דיינע עלטערן!

גאַאיל: יאָ, ווען זיי וואָלטען נור נישט —

גאַבּרי: דעם וואָלקען אויף אונזער הימעל פערגעס איך גאָר צו אָפּט. (קוקט זיך אַרום.) ווען זיי געפינען אונז דאָ...

גאַאיל: אוי, וואָלט עס געווען...

גאַבּרי: דו ציטערסט?

גאַאיל: יאָ. איך ציטער אין יעדעם אבר.

גאַבּרי: וואָלטען זיי אונז איינמאָל פאַר אַלעמאָל ענט־דעקט...

גאַאיל: בעהיט אונז גאָט!

גאַבּרי: איינמאָל וועט די זאַך דאָך מוזען געשעהן.

גאַאיל: וואָס שפּעטער... וואָס שפּעטער...

גאַבּרי (לעגט ווידער אוועק זיין קאָפּ אויף איהר ברוסט): יאָ, וואָס שפּעטער. און דערווייל וועלען מיר געניסען אונזער ליעבע אין איהר גאַנצער פולקייט און איהר גאַנצער זיסקייט, און רעדען וועלען מיר פון נעכטען, פון אַלע די פערגאַנגענע נעכטענס, און דערמאָנען וועלען מיר אונז יעדען געגעבענעם קוס, יעדע דורכ־געלעבטע לאַסקע, און רייכער וועלען מיר מאַכען דאָס היינט.

גאַאיל: יאָ, יאָ. אָבער איך פערגעס די עלטערן און טראַכט וועגען אונזער גאַנץ לעבען. איך וויל רייכער מאַכען אונזער היינט מיט דער ווייטסטער צוקונפט.

גאַבּרי: און אַז דו פערגעסט נישט די עלטערן?

גאַאיל (זיפצט אויף).

גאַבּרי: טראַכטסטו דאַן פון צושיעדען ווערען?

גאַאיל: ווען איך טראַכט וועגען די עלטערן, וויין איך

א סך. און דו טראכסט גאר קיינמאל נישט וועגען זיי? טראכסט גארנישט וועגען אונזער צוקונפט?

גאברי: איך שרעק מיך פאר איהר נישט. זאל קומען, וואס זאל קומען. ווען דו זאלסט נור זיין שטארק.

גאאיל (זיפצט).

גאברי: דו זיפצסט? — יא, הם. — ניין, ניין, לאמיר אונז דאס היינט נישט פערשטערען. א קוס! א קוס אויף גיך!

גאאיל (בויגט זיך איבער איהם איבער, און זיי גיעסען זיך צונויף אין א קוס).

לעם (קומט אן אויף דעם זעלבען וועג, אויף וועלכען ער איז אוועק): עך—עך—עך... אך—אך—אך...

זיי (שפרינגען אויף).

לעם (קוקט זיי איבערראשט אן): זעה, איהר זייט גאר דא? און מען זוכט אייך ארום שדים ווייסען וואו.

גאאיל (מיט שרעק): מען זוכט ארום?

גאברי: ווער זוכט ארום?

לעם: ווער? דער טאטע, די מאמע.

גאאיל: דער טאטע! די מאמע! זיי האבען זיך דער־וואוסט?! ווי אזוי האבען זיי...

לעם: וואס מאכט עס אויס, ווי אזוי. זיי ווייסען שוין, און דאס איז אלץ. (צו גאברי'ן.) און דו געה בעסער אוועק פון דאנען. מען וועט דיך נאך דא געפינען.

גאברי: איך קאן נישט אזוי. מיר דארפען נאך וואס בערעדען. דו שטעה און היט, צו עמיץ קומט.

לעם: אזוי גאר? געפין איך אייך, דארף איך עס גלייך אנזאגען דעם בעל הבית אדער דער בעל-הבית'טע.

גאאיל: אוי, דאס וועסטו דאך נישט!

גאברי: דו ווילסט דאך מיך נישט האבען פאר א שונא.

לעם: דער בעל הבית האט מיך שוין געשלאגען, און די בעל הבית'טע האט מיך שוין געשלאגען, און דער בעל הבית וועט מיך נאך שלאגען, און די בעל הבית'טע וועט מיך נאך שלאגען, און זיי טרייבען מיך אוועק פון הויף, און פינסטערן וועל איך אין קעלער, און איך דארף מיר שוין גראבען א קבר...

גאברי: דו שרעק זיך נישט, איך נעם דיך אין מיין שוץ.

לעם: דו ווילסט געשלאגען ווערען פאר צווייען? דאס וואלט מיך שוין נישט געארט.

גאברי: דו גנה און היט, שטעה שמירה, און זארג נישט פאר דאס, וואס וועט זיין מיט דיר.

לעם: דאס איז לייכט געזאגט. דערווייל טוט מיר דער רוקען וועה.

גאאיל: לעם, טייערינקער, גנה, גנה...

לעם: וואוהין זאל איך געהן? זיי קאנען אנקומען פון אלע זייטען. און ווי קאן איך מיך צורייסען אויף אלע זייטען?

גאברי: גנה ארום, גנה אין קרייז.

לעם: און בין איך דא, וועלען זיי אנקומען פון דארטען, און בין איך דארטען....

גאברי (שטרענג): דו גנה...

לעם: ווארט, איך קריך ארויף אויף יענעם עפעלבוים. פון דארטען קאן איך זעהן און הערען...

גאַברי: נור צו אונזער אָרט ווער טויב און בלינד.

לעם: די בעל הבית'טע זאָגט שוין לאַנג, אז איך זעה נישט, וואָס עס טוט זיך אונטער מיין נאָז. אז מען האָט אזא גרויסע נאָז ווי איך, ווי קאָן מען עפּים זעהן, וואָס אונטער איהר טוט זיך?

גאַברי: געה שוין, געה!

לעם: זאָג בעסער, קריך שוין, קריך! א נו, קום גיב מיר נור דעם ערסטען הייב.

גאַברי (געהט מיט לעם'ען נאָך רעכטס).

לעם (קלעטערענדיג): קוקט נישט, גאַאיל, קוקט נישט, איך שעם מיך. — איין אויסגעצייכענטער אָרט. דערוויילע וועל איך נאַשען איין עפּעל. — אום—ם—ם, א זויערער. איך קריג א בויך־וועהטאָג.

גאַברי (אָנקומענדיג צוריק): דו זיץ דאָרטען און שטום.

לעם (עסענדיג): מו—הו—ם—ם, ווי א פיש.

גאַברי (צו גאַאיל'ען): נו, און וואָס יעצט?

גאַאיל: וואָס — יעצט?

גאַברי: יעצט מוזט דו דיך בעווייזען.

גאַאיל: יעצט מוז איך מיך — — יאָ.

גאַברי: דו ליעבסט מיך אין דער ווייטסטער צוקונפט — און זאָל היינט די ליעבע איבערגעריסען ווערען?

גאַאיל: בעסער שטאַרבען.

גאַברי: דאָס הייסט אויך, די ליעבע איבעררייסען. בע־סער לעבען און...

גאַאיל: איך וועל מיך וואַרפען די עלטערן פאַר די פיס.

גאברי: וועסט נישט פיעל דערגרייכען. זיי זיינען צו שטאלץ, און איך בין פאר זיי צו נידריג: זייער געוועזענער אויפ־זעהער!

גאאיל: איך וועל וויינען פאר זיי, איך וועל בעטען רחמים.

גאברי: נישט, נישט. טראכט ווייטער, ווייטער.

גאאיל (געבראכען): איך וועל אנטלויפען פון זיי, איך וועל אוועקגעהן מיט דיר!

גאברי: אה, דאס איז גוט! יעצט האב איך דיך, יעצט האסטו מיר געשיינקט די צוקונפט.

גאאיל: דיינע בין איך. דיינע וועל איך שטענדיג זיין. האסטו געצווייפעלט אין דעם?

גאברי: איך האב עס געווים. ווי האב איך אנדערס געקאנט? דו ליעבסט דאך דיינע עלטערן.

גאאיל: יא, איך ליעב מיינע עלטערן, אבער טויזענד מאל מעהר ליעב איך דיך. צו האט דען ווען מיין הארץ אזוי גע־שלאגען, ווען איך האב ארומגענומען מיין מוטער, און איז מיר דען ווען דער אטעם אזוי פערגאנגען פון דעם טאטענס קוש? עס ציעהט מיך צו דיר מיט טויזענדער נישט־צו־זעהענדיגע קייטען, און דיינע בין איך, דיינע אויף אייביג.

גאברי: מיינע ביזטו, מיינע אויף אייביג.

גאאיל: איך געה מיט דיר, וואוהין דו וועסט מיך פיה־רען. און זאלען די עלטערן מיך פערשילטען, דיין ליעבע וועט איבערוועגען אלע קללות, און רוהיג און גליקליך וועל איך זיין אונ־טער דיין שוץ.

גאַבּרי: דו וועסט מיט מיר נאָך קיינעם מעהר נישט ביינקען.

גאאיל: דו וועסט מיר זיין מיין אַלץ.

גאַבּרי: און דו מיר.

גאאיל: איך פיהל, מיין ליעבע צו דיר איז אונענדליך.

גאַבּרי: און מיינער זעה איך אויך קיין סוף נישט. אַך, איך זעה שוין אונזער לעבען. איך האָב שוין לאנג עס אָבגעפּלאָנעוועט. אין אַ ווייט, ווייט לאַנד וועלען מיר אַוועק, ווען מיר וועלען עס מוזען. אַ לאַנד, וואו איינער קאָן קריגען ערד, וויפיעל ער וויל אליין. דאָרטען וועלען מיר אונז בעזעצען, ווייט פון אַלע מענשען, אין טיעפער איינזאמקייט, איך און דו, און דו און איך...

לעם: און איך! און איך!...

גאַבּרי: יאָ. און די קליינע, מיין פערשטאָרבענעם פריינד'ס יתומה'לע, וואָס איך ערציה אויף. דו האָסט דאָך גאָרנישט געגען דעם, איך זאָל זי נעמען מיט?

גאאיל: דאַרפסטו עס דען פרעגען?

גאַבּרי: זי איז אַ שיין און קלוג קינד.

לעם (מיט שרעק): די בעל הבית'טע קומט!

גאַבּרי און גאאיל (שפּרינגען אָב איינס פון דעם אַנדערן און קוקען זיך אַרום אין אַלע זייטען אין גרויסער אויפרעגונג).

לעם: זי איז נאָך ווייט, זי איז אויפ'ן וועג פון שייער.

גאאיל: אוי, ווי בין איך דערשראָקען!

גאַבּרי: מיר בלייבען דאָ, מיר וואַרפען זיך צו איהרע פיס, מיר בעטען זי...

גאאיל: ניין, ניין, דו נישט. דיין אַנזעהן וועט אַריינ-

טרייבען זי אין ווילדען כעס, די ריהרענדסטע טרערען וועלען איהם נישט אויסלעשען.

גאברי: דאן בלייבסט דו אליין, בענעגענסט זי. איך קריך ארויף אויף יענעם בוים. (ציינט נאך ליבקס.) אין זיין געדיכטער קרוין וועט מיך קיין אויג נישט בעמערקען.

לעם: זאל איך ארונטערגעהן אונטערשטופען דיך? און נאכ־דעם וועסטו מיך.

גאברי (צו גאאיל'ן): זיי רוהיג נור, מיין ליעב. האלט פעסט דיך. און קומט א גינסטיגע מינוט, בין איך ביי דיר.

לעם: טראג דיך אב. זי קאן דיך באלד דערזעהן.

גאברי (צו גאאיל'ן קוסענדיג זי): דו געדיינק מיך, געדיינק אונזער ליעבע. (פערשווינדט נאך ליבקס.)

לעם: ווי א מאלפע קלעטערט ער. הו, ווי געשיקט ער איז. שא, זי איז שוין דא. יעצט ווער איך ווידער שטום.

גאאיל (אין אויפרעגונג, לאזט זיך צו דער פון רעכטס הינטען אנקומענדיגער מוטער).

די מוטער: זעהסט, דו ביזט דא! געפונען דיך, הא? אליין גאר? פון וואנען קומסטו, זאג! וואו ביזטו געלעגען בע־האלטען מיט דיין — מיט דיין — — מיר ווייסען שוין פון אלץ. זאלסטו זיך נישט דערוועגען צו לייקענען.

גאאיל: מוטער!

די מוטער: אהא, איז עס טאקע אמת?

גאאיל: האסטו וועו געליעבט, דאן פרעג ביי מיר נישט מעהר.

די מוטער: צו האָב איך ווען געליעבט? דאָס פרעגסטו נאָך, דו! אָבער איך האָב געליעבט דיין טאַטען!

גאַאיל: יאָ, דו האָסט געליעבט איינעם, וועלכער איז ווערט געוועזען געליעבט צו ווערען. מיין הארץ זאָגט מיר, אז איך ליעב אויך אזא איינעם.

די מוטער: אַ קנעכט ליעבסטו, אַ קבצן.

גאַאיל: האָסטו געליעבט דעם טאַטען פאר זיין רייכטום און זיין יחוס?

די מוטער: דו קוק נאָר אָן זי, די חכמה! מען דאַרף ליעבען נאָר זיינס גלייכען.

גאַאיל: מיין גלייכען איז — איין אנדער פרוי.

די מוטער: זעה נאָר, ווי דאָס ווערטעלט זיך. מאַכט זיך, ווי זי פערשטעהט מיך נישט. איך רוף דעם טאַטען באַלד. ער וועט דיר שוין אַלץ דערקלערען, וואָרט.

גאַאיל: דו ערגער דיך נישט, מוטער, רעג דיך נישט אויף. איך פערשטעה דיך גוט, איך האָב אָבער געזאָגט דעם אמת. און איז אונז שוין בעשערט צו פערליעבען זיך אין אַ מאַן, דאַן פרעגט דאָס הארץ נישט, אין וועלכען. דו האָסט געדאַרפט די מענער צולאָזען צו מיר מיט צעטעלעך אָנגעקלעבטע: „אין דעם פערליעב דיך", „אין דעם פערליעב דיך נישט". און וואָלסטו דאָס געטאָן, מיין הארץ וואָלט דאָך נישט געפאָלגט און וואָלט געליעבט נור דעם, ווער וואָלט שטאַרקער געמאַכט עס שלאָגען. (נעמט אַרום די מוטער.) מוטער! מוטער!

די מוטער (שטופט זי אָב פון זיך): דו גיי אַוועק פון מיר! דו לאָז מיך אָב!

גאַאיל: ניין, ניין, מאַמעלע, דו הער מיך דאָך נאָר אויס.

איך ליעב דיך שטארק און דו ליעבסט מיך, און דארפסט מיך נישט אזוי שטויסען פון זיך. דו זאג אליין: איז דער טאטע געוועזען דער איינציגער מאן, וועלכען דו האסט אנגעטראפען אין דיין גאנצען מיידעלשען לעבען? פיעלע זיינען זיי געוועזען. איך קען נאך אייניגע, וועלכע דו האסט מיר פערטרויט, אז זיי זיינען גע־וועזען פערליעבט אין דיר. פון זיי זיינען א פאר נאך שענער פאר'ן טאטען...

די מוטער: זעה אקארסט! ביזט טאקע א גרויסע מבינטע!

גאאיל: און דו האסט געהאט און האסט נאך יעצט דיינע אויגען בלויז פאר'ן טאטען. פון אלעמען האט דיין הארץ זיך אבגעשטעלט בלויז אויף איהם.

די מוטער: ווייל ער איז געוועזען דער שענסטער און דער בעסטער און דער ווערטפולסטער פון אלע. זיין גאנג אליין איז דאך געוועזען א חיות אנצוקוקען. היינט זיין רעדען, זיין שטימע, זיין גאנץ בענעמען זיך. אלץ אין איהם האט געבעטען זיך, מען זאל איהם אויסקוסען די גליעדער.

גאאיל: און דאס פיהל איך אלץ צו איהם — צו גאברי'ן.

די מוטער: זאלסט מיר זיין נאמען נישט דערמאנען! הערסטו! א קבצן, א קנעבכט, א איך וויים נישט וואס — — ווי קומסטו צו איהם? ווי קומט ער צו דיר?

גאאיל: דו זעהסט דאך... זעהסט דאך, מאמעלע!

די מוטער: וואס זעה איך? איך זעה גארנישט. איך זעה, אז דו ביזט א גרויסער נאר און מען דארף פון דיר ארויס־שלאגען דיין נארישקייט. דו זאלסט דיר איהם ארויסשלאגען פון קאפ, הערסטו! זאלסט איהם פערגעסען, זאלסטו איהם!

גאאיל: רייס מיר אוים מיין הארץ, אויב דו קאָנסט.

די מוטער: איך וועל איהם אָבער ארויסרייסען ביי דיר פון הארצען.

גאאיל: ווי קאָנסטו אזוי הארט רעדען, דו, וועלכע האָט אליין געליעבט?

די מוטער: לאָז מיר מיין ליעבע צו רוה! דו שענדעסט זי, ווען דו ברייננסט זי ארויף אויף דיינע ליפען! דו געה מיר גלייך אהיים! איינשליעסען וועלען מיר דיך, די ליכטיגע וועלט וועסטו ביי אונז נישט אָנזעהן.

גאאיל: בענראָב מיך שוין צוגלייך...

די מוטער: דו וועסט דיר שוין ארויסשלאָגען פון קאָפּ דיין ליעבענים. און אז עס וועט קומען דיין אמת'ער בעשערטער...

גאאיל: פון וואנען ווייסטו, אז דאָס איז נישט גאַבּרי?

די מוטער: זיין נאָמען זאָלסטו מיר נישט דערמאָנען, האָב איך דיר געזאָגט, הערסטו! זיין נאָמען זאָלסטו מיר נישט דערמאָנען! און געה גלייך אהיים. אז נישט, וועל איך דיך אוועקשלעפען פאר די האָר.

גאאיל: איך וועל געהן.

די מוטער: געה גלייך און שנעל! וואָס ריהרסטו זיך נישט? איז ער ערגעץ דאָ?

גאאיל: זעהסט דאָך.

די מוטער: מסתמא ערגעץ־וואו בעהאלטען. (קוקט זיך ארום.) הינטער די קוסטען, אויף א בוים.

גאאיל: ביזט דאָך אָנגעקומען — פּלוצלונג. האָסטו איהם געזעהן?

די מוטער: וואס וויים איך, וואס! געה גלייך אהיים! דער טאטע לויפט ארום איבער וואלד און פעלד און זוכט דיך. איך געה איהם געפינען און אנזאגען, אז דו ביזט אוועק אהיים.

גאאיל (ברעכט אוים אין טרערען).

די מוטער: מיט דעם וועסטו מיך נישט ריהרען. אויף דעם האב איך מיך געריכט. דו זאג אליין, טאכטער, איז דאס שיין פון דיר צו נעמען און פערליעבען זיך אין דעם, וואס איז געוועזען אונזער אויפזעהער. דאס איז דאך די גרעסטע בושה. פאר חרפה וועלען מיר אונז דאך דארפען בעגראבען לעבעדיגער־היים. דו פאלג מיך און שלאג דיר איהם ארוים פון קאפ. קאנסט זיין זיכער, אז מיר וועלען נישט איינגעהן אויף דעם, מיר זאלען אפילו וויסען, איך וויים נישט וואס. איך נישט, און דער טאטע א ודאי נישט. איך האב נאך מיט דיר גערעדט ווי מיט א מענ־שען, דער טאטע וואלט דיך שוין לאנג אוועקגעשלעפט פאר די האר אהיים און — און... טיק געה שוין בעסער אהיים, זאל ער דיך דא נישט געפינען. איך וועל איהם זאגען, אז דו ביזט שוין לאנג אין דער היים. איך וועל איהם בעטען, ער זאל דיך נישט אנריהרען. געה אהיים, מיין טאכטער, געה אהיים.

גאאיל: איך וועל שוין געהן. לאז מיך כאטש גוט אויס־וויינען זיך. דאס מאגסטו מיך דאך לאזען.

די מוטער: נארישקייט. דיין גאנצער געוויין איז א נארישקייט.

גאאיל: מוטער, ווי קאנסטו אזוי? מוטער!

די מוטער: נו, טיק וויין, טיק וויין. וויין דיך אויס און געה אהיים. זעה, אז איך און דער טאטע וועלען קומען אין

שטוב, זאָלסטו שוין זיין אין דער היים. (קוקט זיך אַרום.) צו איז ער דאָ נאָר נישט בעהאַלטען?

גאַאיל (וויינט שטאַרקער).

די מוטער (טריקענט זיך אויך די אויגען): אָי, נאַר, נאַר! נישט קשה, וועסט אונז נאָך דאַנקען. — הער אויף, הער אויף. מאַכסט מיך אויך צו וויינען. אָבער דיר וועט גאָרנישט דערפון אַרויסקומען. — נאַ, הער אויף צו וויינען און געה גלייך אַהיים. איך געה געפינען דעם טאַטען. (טריקענט זיך די אויגען און איילט אַוועק נאָך ליִנקס פאָרנט.)

גאַאיל (קוקט איהר נאָך און שרייט אויס האַרצרייסענד): מוטער!

די מוטער (מאַכט אַוועק מיט דער האַנד און פערשווינדט מיט נאָך שנעלערע טריט).

גאַאיל (ציהט זיך אויס אויף'ן גראָז און וויינט היסטעריש).

לעם (פון בוים): הערט אויף, הערט אויף. איך וויין שוין אויך. איהר צורייסט מיר מיין האַרץ. און די מאַמע געהט און וויינט אויך. זי הערט נישט אויף צו ווישען זיך די אויגען.

גאַברי (קומט שנעל צו): ליעבע, ליעבינקע! הער אויף, הער אויף. איך לאָז דיך פריי, ווין נור נישט אַזוי... הער אויף, ליעבינקע...

גאַאיל: גלייך, גלייך. דאָס האָב איך מיך צוזעגענט יעצט מיט מיין מוטער.

גאַברי: דאָס האָסטו—?!

גאַאיל: יאָ. (שטעהט אויף.) נעם דו מיך אוועק, גלייך,

יעצט, אַט ווי איך שטעה. עק וועלט געה איך מיט דיר. דיין לעבען וויל איך טהיילען, און ווי אָרם דאָס זאָל נישט זיין. ווילסטו מיך נעמען?

גאַברי: דו פרעגסט? — ליעבע! איך בין שוין לאנג גרייט דיך צו צונעמען, ווי דו שטעהסט און געהסט. האָב איך דיך געליעבט פון דיינע גיטער וועגען? האָב איך דען ווען גע־טראַכט פון דיין טאַטען'ס רייכטום? דיך ליעב איך — דיך נור אליין. נאָך דיר בייגקט מיין נשמה, נאָך דיר לעכצט מיין האַרץ, נאָך דיר טראָג איך מיין גרויסען דורסט!

גאַאיל: טיק קום, טיק קום! לאָ'מיר שנעל אוועק.

גאַברי: יאָ, קום שנעל! אַ קום נור וועל איך דיר גלייך געבען, בעזיעגלען זאָל ער די פערגאנגענהייט און אַריבערפיהרען אונז אין די גליקליכע צוקונפט. אין מיינע אָרמס, געליעבטע, טייערע, האַרץ און נשמה! (ער כאַפּט זי ליידענשאַפטליך אַרום און זיי פעראייניגען זיך אין אַ לאַנגען קוס.)

לעם (הוסט אָב אַ פּאָר מאָל. זיי לאָזען זיך נישט שטערען).

גאַאיל: אַה, יעצט קום!

גאַברי: יעצט קום!

גאַאיל (מיט אַ געבראָכענעם קול): זיי געזונד, מאַמעלע! זיי געזונד, טאַטעלע! (לעגט אַוועק דעם קאָפּ אויף זיין אַקסעל און וויינט).

גאַברי (גלעט זי).

גאַאיל (שטאַרקט זיך): דאָס איז אַלץ. נישט מעהר וויינען. יעצט געהער איך דיר, און דו ביזט מיין אייביגע פרייד. איך געה אוועק מיט דיר מיט אַ לייכטען האַרצען. איך פיהל מיך גליקליך, און פרייד גיעסט זיך דורך מיינע אָדערן. איך קאָן

יעצט שרייען און יויכצען. (מיט אַ געבראָכענער שטימע.) קום, קום שנעל. זייט געזונד, מיינע שיינע בלומעלעך! זייט געזונד, מיינע בוימדעלעך! גריסט די עלטערן פון מיר. זאָגט זיי, אַז איך האָב זיי שטענדיג געליעבט און וועל זיי שטענדיג ליעבען. (לאָזט זיך אַראָב אויף די קני און קושט די ערד און דאָס גראָז.) זיי געזונד, ערדעלע, אויף וועלכער איך האָב פון מיין קינדהייט אָן געטראָטען. זאָלען מיינע עלטערן נאָך לאַנג, לאַנג אויף דיר טרעטען. גיב זיי איבער מיינע קוסען, גיב זיי איבער אַלע מיינע לאַסקעס. (שטעהט אויף.) קום, קום! קום שנעל! זייט געזונד אַלע, אַלע! זיי געזונד, הימעל איבער מיין עלטערנס הויז. דיך נעם איך אָבער מיט. דורך דיר וועל איך זיי שיקען מיינע גריסען און פון דיר וועל איך אָבנעמען זייערע גריסען. זיי וועלען מיר דאָך שיקען גריסען? ווי? הם? גאַבּרי? — דו ווייסט? דו ווייסט גאָר? קום! קום! (זיי העבען אָן צו געהן נאָך רעכטס פאָרנט).

לעם (פון בוים): העי, העי, און וואָס וועט זיין מיט מיר? זאָל איך מיך דאָ אויפהייענגען גלייך אויפ'ן בוים?

גאַבּרי: יאָ, דו קומסט מיט. דו קומסט מיט אונז. מיר וועלען וויסען, ווי אָבצודאַנקען דיר פאַר אַלע דיינע דיענסטען. קום נור שנעל.

לעם (שפּרינגט אַראָב פון בוים און קומט ארויס אויפ'ן פּלאַץ): דאָ בין איך שוין. איהר געהט, איך קום אייך גלייך נאָך. איך נעם נור צו מיט זיך מיין ביסעל אָרמקייט. (לויפט צום בלומענהויז.)

גאַאיל (אָוועקגעהענדיג): זייט געזונד, אַלע און אַלע! (געהט און בויגט זיך צו דעם גאַנצען אָרום.) זייט געזונד! זייט געזונד! (פערשווינדט מיט גאַבּרי'ן רעכטס פאָרנט. מען הערט זי

נאָך רופען מיט אַ געבראָכענעם קול:) זיי געזונד, טאַטעלע! זיי געזונד, מאַמעלע!

לעם (קומט אַרויס אין אַ ווײַלע אַרום מיט זײַן „ביסעל אָרעם־קייט“, אײַנגעבונדען אין אַ טוך, אויף דעם רוקען, און בויגט דעם קאָפּ, ווי ער וואָלט זיך צוזעגענט): זייט געזונד, פלאַנצעלעך. איך וואָלט געוויינט, ווען איהר וואָלט געוועזען ציבעלעס. זייט געזונד. נישט איהר, וועלען זײַן אַנדערע. זייט געזונד. (שפּרייזט און זינגט:)

בלומען, בלומען אומעטום,
וואו איך קער און ווענד מיך...

צווייטע סצענע

(אַ תויכער גראָז־פּלאַץ, פון וועלכען עס עפענט זיך איין אויסבליק אויף אַ ווייט, גראָז־בעדעקט טהאַל, וואָס איז אַרומגעצוימט מיט וואַלד און וואַלד־בעוואַקסענע בערג. — עס איז אָנהעב פריהלינג, דאָס אַלטע גראָז הערבט זיך קוים אויף פון דעם ווינטערדיגען שלאָף און איז ערטערהווייז געל. די צוויי בוימער רעכטס, איינער אין מיטען, דער אַנדערער הינטען, און דער איין בוים לינקס הינטען, ווי אויך די פיעלע קליינע קוסטען, זיינען נאָך אָהן בלעטער).

(פון ווייט הינטען רעכטס הערט זיך גאַברי, אונטערטרייבענדיג פערד): וויאָ, וויאָ, וויאָ! נאָך אַ ביסעל נאָך אַ ביסעל... פוילט אייך נישט, פוילט אייך נישט... וויאָ, וויאָ, וויאָ!... טפּררררו! טפּררררו! (די זייט פון אַ גרויסער בויד ווערט קענטיג ביים ראַנד פון פּלאַץ רעכטס צווישען די ביידע בוימער.)

גאברי (אַנגעטאָן אין אַ דונקעלען רעקעל אויף אַ בלויעם העמד, מיט דונקעלע הויזען אין הויכע שטיפעל און אַ ווייכען פילץ־הוט מיט איין איבער די אויגען איבערגעבויגטען ברעג, שפּרינגט אראָב פון דער בויד): איהר זעהט, איך האָב אייך געזאָגט, מיר קומען אָן אויף דעם העכסטען פונקט. און מיר זיינען טאקע אויף דעם העכסטען פונקט. דאָ בלייבען מיר יעצט שטעהן און זעהען זיך דעם פּלאַץ גענויער אָן. (ווענדט זיך צו דער בויד.) ארויס פון בויד, הייסט עס. או, או, פּאוואַליע, פּאוואַליע, מיין שווער ווייבעל! קאָנסט דיך נישט ריהרען, הא? ביזט אַלט געזעסען געוואָרען? אזוי... אזוי... האָפּ!

גאאיל (אין אַ דיקען גרויען אַנצוג, אויפ'ן קאָפּ אַ מין קאַפּישאָן, שפּרינגט אַראָב).

ג אַ ב ר י (דריקט זי צו זיך צו און קוסט זי).

ג אַ א י ל: אוף! טאַקע אַלט געזעסען געוואָרען.

ג אַ ב ר י: געה זיך נור אַ ביסעל פערנאַנדער. (צוריק צו דער בויד.) און דו, קליינע, ביזט אויך מיד פון זיצען?

ד י ק ל י י נ ע (פון בויד): זעהר.

ג אַ ב ר י: נו, טיק שפּרינג אַראַב. גיב דיינע הענטעלעך. אַט אַזוי אַ... נו, האָפּ־טשאַק... האָפּ! און לויף זיך דורך אַביסעל. (ער גאַלאָפּירט אַרויף מיט אַ קליינעם מיידעלע פון אַ יאָהר ניין, איין איינגעוויקעלטער אין אַ גרויסער פאַטשיילע.)

ד י ק ל י י נ ע: אוי, ווי מיינע פיס זינגען!

ג אַ ב ר י: טיק זאָלען זיי אויך טאַנצען. (געהט צוריק צו דער בויד און רעדט אַריין.) און דו דאָרט, וואָס ליעגסטו נאָך ווי אַ בער? קום אַראַב, מיר ווילען אָנזעהן זיך די געגענד. זאָל איך דיך אפשר אויך אַראַבנעמען?

ל ע ם: א—א—א, שווער אזוי די ביינער. (ער קוקט אַרויס פון בויד, אָנגעטאָן אין אַ געלען פערלאַטעטען ווינטער־אַנצוג אין גרויסע שטיפעל מיט אַ שווערען היטעל אויפ׳ן קאָפּ, פויל בעוועגענדיג זיך. צו גאַברי׳ן:) קלאַפּ מיר אָן אַ ביסעל די ביינער. לאָ׳מיך זיי אַ ביסעל בעסער דערפיהלען. (וואַרפט זיך צו צום מיטעלסטען בוים און שלאָגט זיך אָן איהם דאָס מיט איין זייט, דאָס מיט דער אַנדערער.)

ג אַ ב ר י: בעסער, בעסער... שטאַרקער, שטאַרקער...

ד י ק ל י י נ ע: וואַרף נור דעם בוים נישט איין.

ג אַ ב ר י (געהט צו צו גאַאיל׳ן, וועלכער שטעהט מיט׳ן געזיכט צום הינטערגרונד און בעטראַכט די געגענד): דער פּלאַץ איז וואונדער־שיין, און מוז אויך זיין גוט. איך וועט, אַז דאָרט אונטען מוז זיין אַ וואַסער. זעהט עס נישט אוים ווי אַ וואַסער? בעוועגט

זיך נישט די אויבערפלעבע? אויב דאס איז א וואסער, האבען מיר עס בעסער ווי געוואונשען, פאהרען מיר ווייטער נישט און מיר בלייבען דא.

גאאיל: אך, דאס וואלט געוועזען גוט. איך בײנק שוין נאך א היים.

גאברי: איז דאס א פארוואורף מיר?

גאאיל: דיר א פארוואורף? וואס פעלט דיר איין? ווילסט דו דען אליין קיין היים נישט האבען? בײנקסט דו אליין דען נישט נאך איהר?

גאברי: און ווי נאך! און ווי! איך האב קיינמאל אזוי נישט געבײנקט נאך איין אייגענער היים. איך האב איבערהויפט נישט געבײנקט נאך א היים, נאך איין אייגענעם ווינקעל. מיין רענצעל איז מיר געוועזען מיין ווירטשאפט, די ערד — מיין זוייך געפעדערט בעט און דער הימעל איבער מיר — דער אויסגעפוצטער באלקען.

גאאיל: בין איך דיר נעביך א גרויס, שווער יאך?

גאברי: אה, ניין! דער ארמער וואגאבונד וואלגערט זיך וואו א טאג און וואו א נאכט אויף אפענע גאסען און טראגט זיין לעבען לייכט, ביז ער קומט פלוצלונג צו עשירות, דאן בויט ער שנעל זיך אויס א הויז און דאס וואגאבונדען-לעבען וויל איהם מעהר נישט שמעקען. דו האסט מיך, ארמען וואגאבונדען, מיט דיין ליעבע אונענדליך רייך געמאכט און עס ציהט מיך צו שטוב און דאך. איך וויל מיין אוצר דארטען בעהאלטען, אז קיין שטויבעל זאל אויף איהם נישט פאלען, נישט ליידען זאל ער פון זון און פון רעגען, און פראסט און שניי זאלען איהם נישט שאדען. בעדריקט פיהל איך מיך יעצט אונטער דעם פרייען

הימעל, און אין דעם ענגסטען חדר מיט דיר אליין אטעם איך, ווי אין דער אונענדליכקייט. או, דו! א גרויס, שווער יאך ביזט דו מיר?! הא, הא! יעצט פיהל איך מיך ערסט אלס גאנצער מאן, פעהיג צו די גרעסטע טהאטען, און מיין טרייב־קראפט איז: דו, דו, דו — דו א גליקליכע, דו א פרעהליכע, דו א פערגניגטע! או, דו! (קוסט זי לייזענשאפטליך.) אבער וואס האב איך מיך פערערדט...

גאאיל (ארומנעמענדיג איהם): אה, ליעבער, רעד ווייטער, ווייטער. עס איז מיר אזא חיות דיך צו הערען. רעד, רעד.

גאברי: ניין, פון רעדען וועל איך דיר נישט אויפבויען קיין היים. דו כאפסט נאך א גוטען קוס — (ער קוסט זי) און איך געה ארומקוקען דעם פלאץ. צו איז עס טאקע א וואסער, וויל איך זעהן, און צו איז דער פלאץ דארט אונטען נישט זומפיג, און ווי די ערד איז. (צו לעם'ען.) קום, דו, מיר וועלען אונז דורכגעהן א ביסעל איבער דעם ארום. שלאף נישט. שלאף נישט. בעוועג דיך. שטעל פיס.

לעם (וועלכער איז געשטאנען איינגעהויקערט אונטער'ן בוים, בעוועגט זיך קוים): עך, פאהרען איז בעסער. געלעגען און געגעסען, געגעסען און געלעגען. א גוט שטיקעל צייט.

גאברי: דאס גוטע שטיקעל צייט וועט דיר גלייך אוועק. עס וועט זיך אנהעבען איין ארבייט!...

לעם: א שמחה אין שטעדטעל. איך האב ליעב, אז די ארבייט נעמט זיך אויס. (ביידע מענער פערשווינדען אין הינטערגרונד, ווי אראבגעהענדיג אראב א בארג.)

גאאיל (שטעהט און קוקט זיי נאך).

די קליינע (שטעהענדיג נעבען איהר): וועט דא זיין אונזער היים?

גאאיל: יא, מיין קליינינקע.

די קליינע: מיר האבען דאך דא קיין הויז נישט.

גאאיל: וועלען מיר דא בויען א הויז.

די קליינע: איז דאס דיין טאטען'ס ערד?

גאאיל (ציטערט אויף): ניין, מיר זיינען וויט, וויט פון מיין טאטען'ס ערד.

די קליינע: א, יא, מיר זיינען דאך אזוי לאנג, לאנג געפאהרען. מען קאן גאר א ודאי פון דאנען נישט זעהן דיין טאטען'ס ערד. קאן מען פון דאנען זעהן דיין טאטען'ס ערד?

גאאיל (זיפצט): ניין.

די קליינע: אז מען זאל אפילו ארויפקלעטערען אויפ'ן בוים, אויך נישט?

גאאיל: אויך נישט. (טרויעריג.) וויט זיינען מיר פון דער היים. זעהר וויט.

די קליינע: וועסטו דיין טאטען מיט דיין מאמען גאר קיינמאל מעהר נישט קאנען זעהן?

גאאיל (אונרוהיג): קינדעניו, פרעג נישט, קינדעניו, רעד נישט מעהר.

די קליינע: וועסטו נאך זיי בייכקען, יא? ביינקסט נאך זיי, הא?

גאאיל (נעמט ארויס א טאשענטוך און קערט אב דאס געזיכט).

די קליינע: איך געדיינק נישט מיין טאטען מיט מיין מאמען. איך בין אין גאנצען א יתומה. — אז איך וועל שטארבען,

וועל איך זעהן מיין טאַטען מיט מיין מאַמען. איך וועל זיי נישט דערקענען. זיי וועלען מיך אָבער דערקענען. מיין מאַמע קומט צו מיר אָפט אין חלום. איך ווייס אָבער נישט איהר געזיכט. אַז איך מאַך צו די אויגען, זעה איך אויך נישט איהר געזיכט. אָבער איך זעה איהר גאַנצע געשטאַלט. אַזאַ דאַרע אין אַ ווייסען קליידעל. — אַז דו ווייסט, פאַר וואָס ביזטו אוועקגעפאָהרען פון דיין טאַטען און דיין מאַמען?

גאַאיל: פרעג נישט, קינדעניו, פרעג נישט.

די קליינע: טאַקע פאַר וואָס ביזטו אוועקגעפאָהרען, אַז דו ווייסט?

גאַאיל: עס האָט געמוזט אַזוי זיין, קינדעניו. — איז דאָ נישט שיין, האַ? קום, לאָ'מיר שפּיעלען אין עפּעס. לאָ'מיר שפּיעלען אין כאַפּענים. קום, כאַפּ מיך. (הערבט אָן צו לויפען).

די קליינע: איך וויל נישט שפּיעלען.

גאַאיל: טיק קום, לאָ'מיר אונז זעצען, וועסט זיך אוועקלעגען ביי מיר אין שויס און איך וועל דיר דערצעהלען אַ מעשה. קום. (זי זעצט זיך און ציהט אַראָב צו זיך די קליינע.) אַזוי, אַ. נו, יעצט ליעג רוהיג און איך וועל דערצעהלען. אַמאָל איז געוועזען... ווארט, וואָס זאָל איך דיר דערצעהלען? ווארט, איך וועל עפּעס אויסקלערען. אַמאָל איז געוועזען... האָסטו גאָר דיין טאַטען מיט דיין מאַמען נישט געקאַנט?

די קליינע: איז דאָס אַ מעשה?

גאַאיל: יאָ, איך וועל שוין דערצעהלען. האָסט ליעב דעם פעטער גאַבּרי?

די קליינע: איך האָב ליעב דעם פעטער גאַבּרי און האָב ליעב צו הערען אַ מעשה.

גאַאיל: ווּעסט שוין הערען. האָסט איהם שטארק ליעב? ווּעסט מיך אויך ליעב האָבען?

די קליינע: אז דו ווּעסט מיך ליעב האָבען, וועל איך דיך אויך ליעב האָבען?

גאַאיל: איך וועל דיך ליעב האָבען. איך האָב שוין דיך זעהר ליעב. איך וועל דיר זיין דיין מאַמע.

די קליינע: מיין מאַמע קומט צו מיר אין חלום. איך וועל דיך רופען מוהמע.

גאַאיל: איך וועל דיך אָבער לאַסקען, ווי אַ מאַמע. דו ווייסט נישט, ווי אַ מאַמע קאָן לאַסקען. עס איז אַזוי גוט, ווען אַ מאַמע לאַסקעט.

די קליינע: פאַר וואָס ביזטו אוועקגעפאָהרען פון דיין מאַמען?

גאַאיל: ווייל איך ליעב דעם פעטער גאַבּרי.

די קליינע: האָסט איהם ליעבער פאַר דיין מאַמען?

גאַאיל: ליעבער פאַר אַלץ אין דער וועלט.

די קליינע: פאַר וואָס האָסטו איהם ליעבער?

גאַאיל: דאָס ווּעסטו פערשטעהן, אז דו ווּעסט אויפוואַקסען. דו פערשטעהסט, ער איז דאָך מיין מאַן.

די קליינע: זיינען אַ מאַן'ס לאַסקעס בעסער פאַר אַ מאַמעס לאַסקעס?

גאַאיל (מיט צוגעמאַכטע אויגען, די הענד אויפ'ן קאָפּ, אין ענטציקונג): אום—מ—מ—מאַ!

די קליינע: וועל איך אויך ליעב האָבען אַ מאַן. וועל איך נישט דארפען האָבען קיין מאַמען.

גאַאיל: קינד, וואָס רעדסטו! דו דאַרפסט נאָך האָבען א מאַמען און איך וועל זיין דיין מאַמע.

די קליינע: קאָנסט נישט זיין מיין מאַמע. מיין מאַמע איז טויט. איך וועל אָבער ליעב האָבען א מאַן.

גאַאיל: איך וועל דיך ליעבען און לאַסקען. און מיר וועלען שפּיעלען צוזאַמען. אין אַלע שפּיעלען וועען מיר שפּיעלען. איך קען אַלע שפּיעלען. אין וואָס קאָנסטו שפּיעלען?

די קליינע: איך קען אויך א סך שפּיעלען.

גאַאיל: קום גלייך לאָ'מיר אין עפּעס שפּיעלען.

די קליינע: יעצט וויל איך נישט.

גאַאיל: אָך, וואָס, דו אַלטע באַביצע! קום! (הערבּט זי פון דער ערד.)

גאַבּרי (פון אונטער'ן באַרג): מיר בלייבען דאָ! מיר בלייבען דאָ! (גלייך ווערט ער און לעם זיכטיג).

גאַאיל: הורראַ! (פּאַטשט אין די הענד פאַר ענטציקונג און כאַפּט די קליינע דרעהען. דאַן אײלט זי גאַבּרי'ן ענטגעגען.) דאָס איז א וואַסער טאַקע? די ערד איז גוט?

גאַבּרי: דאָס איז א וואַסער. נישט לאַנג און נישט זעהר ברייט, אָבער גאַנץ טיעף, ווייזט אויס, און פון איהם ציהט זיך א לאַנג און שמאָל וואַסער־שליינגעל, ווי א גראָבען, ווייט, ווייט, ביז דאָס אויג כאַפּט, בעוואַסערענדיג דאָס טאָל. דאָס איז א מזל וברכה. די ערד איז זעהר גוט. ווילד גאַנץ און נישט בעריהרט, מיידעל־ערד. מען וועט זי צוערסט דאַרפען בעקאַנט מאַכען מיט פייער און אַוועקברענען אַלץ, וואָס זי טראָגט יעצט אויף זיך. מיר מאַכען עס נאָך היינט. א סימן זאָל עס אונז זיין, אַז די ארבייט דאַרף ביי אונז ברענען.

לעם: אַרבייט... אַרבייט... אַזוי גערעדט ער די גאַנצע צייט און רעדט. איך האָב נאָך קיינמאָל דאָס וואָרט אַזוי אָפט נישט געהערט ווי היינט פון דיר.

גאַברי: און האָסט זי אויך אַזוי פיעל נישט געזעהן, וויפיעל דו וועסט זי זעהן ביי מיר. מיר וועלען נישט טאָרען וויסען פון מידיגקייט און פוילען זיך.

לעם: עך, עך...

גאַברי: דאָרט אונטען, נישט ווייט פון דעם וואַסער, זייהען מיר דעם קאָרן! און העכער, דאָרט ארויף, קומט דער ווייץ, דעם גאַנצען מיטען דאָ פּערנעמען מיר מיט קאַרטאָפּעל, און הינטען דאָרטען, הינטער יענע סאָסנעס, וועלען קומען האָבער און גערסט און מיר וועלען אונז נאָך נעמען ערד געניג פאַר היי, און פּאַשע פאַר בהמות. דאָ, וואו מיר שטעהען, בויען מיר אויף אונזער הויז...

גאַאיל (אין ענטציקונג): אונזער הויז!

גאַברי: דער פּלאַץ איז גראָד ווי בעשאַפען דערפאַר. מען האָט פון איהם איין אויסבליק אויף דעם גאַנצען אַרום. אָט טאַקע דאָ, וואו מיר שטעהען יעצט, שטעלען מיר אויף אונזער הויז.

גאַאיל (פערטרוימט, שעפּטשעט גליקזעליג אַרויס): אונ־זער הויז!

גאַברי: לינקס דאָ דעם שטאַל און שפּייכלער און שייער. אַ ביסעל ווייטער דאָרטען דעם היהנער־הויף...

גאַאיל: איך זעה שוין אַלץ קומען! איך זעה שוין אַלץ קומען!

לעם: און מיר האָבען נאָך אפילו נישט דעם ערסטען קלאָץ.

גאַברי: און וואָס ביזטו? דו מיש דיך נישט אריין מיט

דיינע פוילע ווערטער, דו קאנסט מיך מאכען ווילד. איך בין יעצט ווי א פארע־קעסעל. עס קאכט און זידט אין מיר און שרייט נאך ארבייט, נאך טעטיגקייט...

לעם (מיט האלבען מויל): און אין מיר — בורטשעט עס אויך פאר הונגער. (געהט צו דער בויד, וואו ער נעהמט ארויס א שטיק ברויט און הערט אן צו קייען.)

גאברי (צו גאאיל'ען, כמעט פליסטערנדיג מיט א פערכאפטע־טעם): אך, מיין חלום ווערט דערפילט! איך און דו, אין דו און איך, אין טיעפער איינזאמקייט, אליין מיט אונזער גליק און אונזער ליעבע, פול לעבענס־קראפט און טעטיגקייטס־פערלאנג... אך, דו! איך פיהל, אז איך מוז דיך אויפהעבען יעצט אויף מיינע הענד און דורכלויפען זיך ווילד מיט דיר אין ווילדער לײדענשאפט און התלהבות. וואס ליעבע מאכט! וואס ליעבע קאן נור מאכען! מיין מוח קאן עס קוים בענעמען. מיין הארץ ברייטעט זיך און קאן דאך נישט אלץ אומפאסען.

גאאיל (שטיל אויפלאכענדיג פאר גליקזעליגקייט און האל־זענדיג איהם): דו, דו...

גאברי (דריקענדיג זי צו זיך): דו וועסט שוין צוזעהן, ווי איך וועל ארבייטען.

גאאיל: צוזעהן? ניין! איך בין פול פון דיר און דיין טעטיגקייטס־פערלאנג. ניין, איך שטעה פון דיר נישט אב. איך ארבייט גלייך מיט דיר. איך וויל נישט בלויז אבווישען דיר דעם שוויים פון דיין שטערן, ווען א מידער וועסטו קומען פון דער ארבייט. איך וויל דיר העלפען, און ביידע וועלען מיר טריקענען איינס דעם אנדערן דעם שוויים. איך דיר — אזוי, און דו מיר —

גאברי: אזוי.

גאַאיל: און שטעהענדיג אזוי געזיכט צו געזיכט...

גאַבּרי: וועלען מיר הארציג זיך צוקוסען. (זיי גיסען זיך צונויף אין אַ לאַנגען קוס.)

לעם (צו דער קליינער, וועלכע קוקט זיך צו צו אַלץ מיט איין ערנסטער מינע): זעהסט, האַ, קליינע? אזוי איז טאַקע גוט צו ארבּייטען. ועסטו וועלען אזוי ארבּייטען?

די קליינע (ערנסט): אַ מאַן'ס לאַסקעס זיינען בּעסער ווי אַ מאַמעס.

לעם: העי, העי, פון וואַנען ווייסטו דאָס? דו וועסט עס ערסט נאָך וויסען.

די קליינע: איך ווייס, איך וועל עס וויסען.

לעם: העהע... (קיוט ווייטער.)

גאַאיל (אין ענטציקונג): אָך, וועלען מיר ארבּייטען — מיט קוס און לאַסקע אלס שטענדיגע בּעגלייטער. צוזאַמען גלייך בּיים אַקערן און בּיים זייהען, בּיים שניידען און בּיים ארייננקלייבּען פון פעלד, אין שטוב און אין שטאַל...

גאַבּרי (פליסטערט מיט לאַסקע, ווי אַ סוד): נעמסטו דיר נישט צופיעל פאַר? פערגעסט...

גאַאיל: וואָס?

גאַבּרי: ועסט מוטער ווערען.

גאַאיל: דאָס ועט זיין מיין אַברוה.

גאַבּרי: עס וועלען קומען קינדער.

גאַאיל: זיי וועלען זיין מיין שפּיעל. אָך, דו וועסט שוין זעהן, וואָס איך קאָן! און איך וועל עס דיר אויך גלייך בּעווייזען.

איך לויף צו אונזערע ווערקצייג, נעם אַ גראָבאייזען און העב אָן צו גראָבען דאָס פונדאַמענט פאַר אונזער הויז.

גאַבּרי (כאַפּט אַראָב זיין הוט און פאָכעט מיט איהם): הורראַ! (זי לויפט צו דער בויד, ער נאָך איהר, זיי בינדען דאָרט אויף אַ גרויסען לאַנגען קאַסטען, וועלכער איז צוגעבונדען הינטער דער בויד.)

לעם: נאַ, איך העב שוין אויך אָן צו זעהן אונזער הויז. איך זעה שוין דאָס עס־צימער, די קיך, דעם זאַל, די שלאָפצימער. דאָ וועט זיין מיין מקום מנוחה. לעג איך מיך טאַקע גלייך שלאָפען, אין מיין שלאָפצימער. (ציהט זיך אויס אויפ'ן גראָז און מאַכט צו די אויגען.)

גאַאיל (קומט צוריק מיט אַ גראָבאייזען).

גאַבּרי (נאָך איהר מיט אַ האַרקע).

גאַאיל: מיר וועלען דאַרפען גראָבען טיעף, אום פּלאַץ צו האָבען פאַר אַ קעלער. און אויפשטעלען וועלען מיר אַ שטייערנעם אונטערבוי.

גאַבּרי (אַריינפאַלענדיג איהר אין די רעד): אונזער הויז! זאָל שטעהן שטאַרק, און לאַנג נאָך אונז זאָל עס דערצעהלען פון אונזער גליק!

גאַאיל: אָ, דו! דו כאַפּסט מיר מיינע ווערטער אַראָב פון צונג! אַלזאָ, וואו העב איך אָן? אָט טאַקע דאָ, וואו דו האַלטסט דיין פוס. פון אונטער אַ שטאַרקען, וועט עס שטאַרק אַרויסוואַקסען. נעם איהם יעצט אַוועק, דיין פוס. יעצט שטעל איך דאָ אַרויף מיין גראָבאייזען, שפּיי מיר אין די הענד גוט אָן, יעצט דריק איך אָן דעם גראָבאייזען מיט מיין פוס. מיט גליק! מיט גליק!

גאַבּרי: מיט גליק! מיט גליק!

גאַאיל (וואַרפט אַרויס אַ גראָבאייזען ערד, ווייל ווייטער גראָ־בען און שלאָגט אָן אויף אַ שטיין): אַ שטיין?... איז דאָס אַ גוטער סימן צו אַ שלעכטער?

גאַבּרי: אַ גוטער! אַ גוטער! מיר וועלן אַלע שווערינ־קייטען בייקומען, ווי אָט דעם שטיין. איך גראָב איהם אונטער גלייך מיט מיין האַרקע, אַזוי אָ... דו גראָבסט פון דער אַנדער זייט... אַזוי אָ...

גאַאיל: ער בּעוועגט זיך שוין! ער בעוועגט זיך שוין!

גאַבּרי: יעצט גיב איך איהם אַ שלעפּ, אַ הו—ו—ו—ו! און אַרויס איז ער! הוררא, דער אָנהעב איז גוט געמאַכט, הוררא!

גאַאיל: הוררא! הוררא! הוררא!

צווייטער אַקט

(אַ גראָב בעאַרבייט צימער, ווי מען זעהט עס אָפט אין פויערשע הייזער. די ווענד — דיקע בערוועגעס, צווישען וועלכע עס שטעקט אַרויס גראָבער מאָך, דער באַלקען עטליכע פּאַראַלעל לויפענדיגע בערוועגעס מיט ברעטער צווישען זיי, נישט געווייסט. רעכטס צוויי פענסטער, צווישען וועלכע עס שטעהט אַ הילצערן זיץ־בעטעל. לינקס צוויי טירען, צווישען וועלכע עס געפינט זיך איין אייזערנע פּליטע. אין דער הינטערסטער וואַנד דריי טירען. אין מיטען צימער שטעהט אַ מיט אַ טישטוך איבער־געדעקטער טיש, אויף וועלכען עס געפינט זיך אַ דונקעל ברענענדיגע לאָמפּ און עטליכע לייכטער מיט נישט אָנגעצונדענע ליכט, אַ האַלב־דוצענד פּראָסטע ווייסע שטולען שטעהען אַרום טיש, און אַנדערע צווישען די פענסטער און צווישען די טירען, ביי דער הינטערסטער וואַנד. נישט ווייט פון אויוועז נאָך הינטען שטעהט אַ פּראָסטער געשיר־שראַנק. דאָס צימער איז לעדיג. פון דרויסען דרינגט אריין אַ קלאַפּען מיט האַמערס, באַלד הערט מען גאַאיל׳ס שטימע: הורראַ! הורראַ! אַ האַלבע שטונדע נאָך און די צעהניעהריגע ארבייט איז געענדיגט. און גלייך שטעקט זי אַריין איהר קאָפּ אין דער פאָרנסטער טיר לינקס. קליינע, פאַר וואָס איז דאָ עפּעס פינסטער? מיידעל, מיידעל, וואו שטעקסטו נור? קומט אריין אין צימער, אויפגעלעבט און אויפגע־רעגט, געהט שנעל צו צום טיש און דרעהט ארויף די פלאַם פון לאָמפּ, זי זעהט אויס איבער דרייסיג, דאָס מאַט־געוואָרענע געזיכט ווייזט פון אַ סך ארבייט, די גאַנצע פיגור איז אַ ביסעל פלומפּ, פויעריש. זי איז אָנגעטהאָן אין אַ גראָבען פויערשען העמד מיט אַ דונקעל־בלויען ציצענעם קלייד איבער איהם און אין גראָבע, שווערע שיך.)

די קליינע (קומט ארויס פון דער רעכטער טיר אין דער הינטערסטער וואַנד, גאַנץ פערשלאָפען. זי איז יעצט אַ שיין מיידעל

פון אַ יאָהר נייַנצעהן, אַנגעטאָן אויך אין אַ גראָבען פויערשען העמד מיט אַזאַ מין קלייד איבער איהם, רויטע קאָראַלען אויפ'ן האַלז און די באָרפוסע פיס אין שטעקשיך).

גאַאיל: דו האָסט גאָר געשלאָפען! שעהמסט דיך נישט? נאָך אַ שורה ברעטער און דאָס הויז איז פאַרטיג!

די קליינע (גענעצענדיג): אַך, האָסט עס געמאָגט אַבלאָזען אויף מאָרגען אויך. שוין אַזוי שפּעט.

גאַאיל: דו ביזט אָבער גוט און קלוג. (בעטאָנענדיג די ווערטער.) היינט פאַר צעהן יאָהרען האָב איך אָנגעהויבען צו גראָבען דאָס פונדאַמענט פון אונזער הויז און היינט מוז דאָס הויז געענדיגט ווערען, כאָטש ביי לבנה־שיין און פאַקעל־ליכט. אַזוי האָב איך געזאָגט און לאָז דערפון נישט אָב. מיר האָבען אונ־צעהליגע מאָל אָבגעלעגט, און לאַנגזאַם געגנוג איז ביי אונז די אַרבייט געגאַנגען. היינט אָבער ווערט זי געענדיגט, און היינט אויך יום־טוב'ען מיר די חנוכת־הבית. לעבעדיג, מיידעל, טשוכע דיך פערנאַנדער, צינד די ליכט אָן, מאַך העל און יום־טוב'דיג. גרייט די גלעזער אָן און שטעל דעם וויין אויפ'ן טיש, שמחה וששון זאָל זיין! און איך געה צוריק צו דער אַרבייט. ער זאָל מיר דאָרטען נישט צושלאָגען דאָס לעצטע ברעט. דאָס מוז זיין מיין אַרבייט. איך האָב אָנגעהויבען און איך מוז ענדיגען. איך טו נור אַ קוק, וואָס מאַכען מיינע פּופּקעלעך. (געהט צו צו דער לינקער טיר אין דער הינטערסטער וואַנד, עפענט זי, קוקט אַריין און הערט זיך צו.) מיינע פינף פּופּקעלעך שלאָפען אַזוי געשמאַק, בראָפּען אַזש. (מאַכט צוריק צו די טיר.) דו ווערסט דאַכט זיך אויך ענטשלאָפען. טו דיין אַרבייט, טו. מיר זיינען באַלד שוין פאַרטיג. (געהט אַרויס. מען הערט זי הויך פרעגען.) וואו האַלט איהר שוין? זייט איהר שוין ביים סוף?

די קליינע (וועלכע איז געזעסען פויל ביים טיש, הייבט זיך אויף, געהט צום אויווען, נעמט א שוועבעלע, צינדט זי אן, גענוצט און צינדט אן א ליכט, דאן א צווייטעס. די שוועבעלע געהט אויס, גענוצט זי ווידער, נעמט א ברענענד ליכט און צינדט מיט איהם אן א דריטעס).

לעם (קומט אריין. ער איז בעוואקסען מיט א גרויסען שווארצען בארד, אנגעטאן אין העמד און הויזען, און בארפיס) : נא, איך קאן שוין מעהר נישט. עס געהען מיר שוין מעהר די הענד נישט. נאך אזא שווערען טאג ארבייט אין פעלד, איז דאס נאך א צוגאב. ער קאן שוין אויך מעהר נישט ארבייטען. קוים וואס ער בעוועגט נאך דעם האמער. נור זי וויל גאר נישט מיד ווערען. טיק זאל זי דארטען ארבייטען. איך וועל מיר געהן שלאפען, איך בין שוין אזוי שלעפעריג. און וואס שלאפסטו נאך נישט? פאלסט דאך אויפ'ן נאז? ווארטסט אויף די חנוכת הבית? מאכסט איליומינאציע? (לעגט אויף איהר ארויף די האנד.)

די קליינע (שטופט איהם אב) : געה, דו ביזט דאך שלעפעריג, געה לעג דיך שלאפען.

לעם: ניין, נישט שלעפעריג מעהר. איך האב דיך דערזעהן, איז אויס, איז נישט שלעפעריג מעהר.

די קליינע: העבסט שוין אן?

לעם: ווען האב איך דען אויפגעהערט?

די קליינע: געה, העלף מיר בעסער ארויפשטעלען גלעזער אויפ'ן טיש און ברייננ אריין דעם וויין פון קעלער.

לעם: מיט'ן גרעסטען פערגניגען. וועסטו מיר געבען דערפאר א קוש?

די קליינע: טראג דיך אב. איך דארף דיין הילף נישט.

לעם: איז נישט, העהעהע, איז גאָה אליין.

די קליינע (געהט ארויס).

לעם (זעצט זיך אוועק אויף אַ שטול, געניצט און שמייכעלט פערגניגט, פון דרויסען דרינגט אריין גאַאיל׳ס געשריי): קליינע, מיר זיינען באלד פארטיג!

די קליינע (קומט אריין מיט אַ קרוג וויין און שטעלט איהם אויפ׳ן טיש).

לעם: זעהסט, ווען דו וואָלסט מיר אָבער געגעבען אַ קוס, וואָלסטו דיר פערשפּאָרט די טרחה צו געהן אין קעלער אריין. און איך פרעג דיך נישט מעהר, וואָס זשאַלעוועסטו אַ קוס? פאַר וועמען האלסטו זיי, דיינע קוסען?

די קליינע (ארויסנעמענדיג גלעזער פון שראַנק און אריופּ־שטעלענדיג זיי אויפ׳ן טיש): פאַר דעם, ווער עס וועט זיי קריגען.

לעם: פערגעס נישט, אַז איך בין דער איינציגער מאַנסביל אויף מיילען און מיילען ארום.

די קליינע: דער איינציגער אפילו?

לעם: וואָס, אפשר נישט? גאברי איז דאָך אָבגערעכענט. איך האָב שוין אפילו לאַנג בעמערקט, ווי דו קוקסט אויף איהם, ווי דו ווערסט גאָר אַ פערצאַפּעלטע, ווען ער קומט נאָהנט צו צו דיר.

די קליינע: ווי דו האָסט עס אָבער בעמערקט!

לעם: אָבער וואָס איז די פעולה, דו צאַפּעלסט זיך אומזיסט. ער איז שוין איינמאָל פאַר אַלעמאָל נישט צו האָבען. און דו ביזט פאַר איהם אַ—פּיו! אַ שאָטען אויף דער וואַנד.

די קליינע: ווי שארפזיניג דו ביזט.

לעם: אפשר נישט?

די קליינע: וואָס פרעגסטו? דו ווייסט עס דאָך געוויס.

לעם: געוויס ווייס איך דאָס געוויס. קאָנסט זיכער זיין, ער וועט שוין גאַאיל'ן נישט אויסבייטען אויף דיר.

די קליינע: ווער זאָגט עס דען?

לעם: היינט וואָס מאכסטו פאר איין אָנשטעל. בין איך דאָך פּאָרט דער איינציגער מאנסביל.

די קליינע: די וועלט איז דען קליין?

לעם: די וועלט! וואָס דארפסטו וועלט זוכען, אז איך בין לעבען דיר? האָב מיך ליעב, זאָג איך דיר, מיידעל, און דו וועסט הנאה האָבען. דו ווייסט דאָך: אַ מאַן'ס לאַסקעס זיינען בעסער אפילו ווי אַ מאַמעס. איז אויף וואָס וואַרטסטו נאָך? דו ביזט שוין אויך אין די ריכטיגע יאָהרען. און איך וועל דיך אזוי גוט לאַסקען—מ־מאַ! דו האָסט גאָר קיין בעגריף נישט! ווילסט, גיב איך דיר אַ פּראָבע. (וויל זי אַרומנעמען.)

די קליינע (שטופּט איהם אָב): די הענד אוועק, האָב איך דיר וויפיעל מאָל געזאָגט! איך זאָג עס נאָך גאַברי'ן.

לעם: דו מיינסט, ווען ער היט דיך אָב פון מיר, איז ער וואָס אויסען? ער וויל מעהר נישט, מיר זאָלען זיך נישט פערגעסען, נישט לייכטזיניג זיין. ער וויל, מיר זאָלען חתונה האָבען און פיהרען זיך געזעצליך...

די קליינע (לאַכט אויף).

לעם: וואָס לאַכסטו? אַ ודאי מיינט ער דאָס. און אויב דו ווילסט...

די קליינע (לאַכענדיג): געה, דו ביזט אַ נאַר.

לעם: מיר וואלטען געקאנט אזוי גליקליך זיין און אזוי פיעל געניסען.

די קליינע: א, איך גענים שוין.

לעם: וואס געניסטו?

די קליינע: דיין צאפלען זיך.

לעם: זעה, איך קאן אמאל אין כעס ווערען דערפאר.

די קליינע: אהא! און וואס וועסטו טון?

לעם: איך קאן אין כעס ווערען און... יעמאלט כאפ איך דיך מיט געוואלט און קוש דיך אן, וויפיעל מיין הארץ געלוסט. (גיט זיך א לאז צו איהר און כאפט זי ארום.)

די קליינע (ראנגלענדיג זיך מיט איהם): דו קוסט נאך נישט!

גאברי (איילט אריין): וואס איז דאס? דו לאז זי גלייך אב! (ער זעהט אוים ווענינ געעלטערט, אנגעטאן אין העמד און הויזען, ווערבע שטעקען אין הויכע שטיפעל.)

לעם (לאזט אב די קליינע, פערלעגען שמייכלענדיג).

די קליינע (פעררינבט איהרע האר און קוקט אויף גאברי'ן מיט א דורכדרינגענדען בליק).

גאברי (צו לעם'ען): וואס האסטו שוין עפעס וויעדער?

לעם: זי האט מיך אריינגעבראכט אין כעס, און וואס זי האט מיר נישט געוואלט געבען מיט גוטען, האב איך געוואלט נעמען מיט בייזען.

גאברי: וויפיעל מאל דארף איך דיר נאך זאגען, דו זאלסט זי מיר לאזען צו רוה. דו געהסט מיר גלייך ארוים! געה העלפען שנעל גאאיל'ן.

לעם: איך בין מיד. איך וויל שלאָפען.

גאברי: טיק גער שלאָפען, אָבער גלייך!

לעם: העהע. (גיסט זיך אָן אַ גלאָז וויין.) לחיים! (טרינקט אויס און געהט אַרויס דורך דער הינטערסטער טיר לינקס.)

די קליינע (מאַכט זיך צו שאַפען אויפ'ן טיש, אויף איהרע ליפען שפּיעלט אַ צופריעדענער שמייכעל).

גאברי (בעגלייט אַרויס לעמ'ען מיט אַ בייזען בליק. בלייבענדיג אַליין מיט דער קליינער, ווערט ער אונרוהיג, קאַרטשעט זיך עפּעס איין און זאָגט ווי פאַר זיך): ער וויל גאָר נישט אַבלאָזען. איך האָב דרויסען שוין געהערט, ווי דו האָסט זיך מיט איהם געראַנגעלט.

די קליינע: אפשר געזעהן אויך?

גאברי: וואָס מיינסטו מיט דעם?

די קליינע: האהא, איך מיין, אז דו האָסט צוגעקוקט, וואָס טוט ער דאָ מיט מיר אַליין.

גאברי: איך האָב — וואָס? ווי קומסטו דאָס צו טראַכטען?

די קליינע: טראַליאַ־ליאַ און טראַליאַ־לי!

גאברי: דו ענטפער!

די קליינע: איז ניין, נו! איז האָב איך אַ טעות געהאט.

גאברי: ווי קומסטו אָבער אזוינס צו טראַכטען?

די קליינע: ווי קום איך? דאָס פרעג ביי דיר.

גאברי: קליינע, דו פערטראַכסט מיר צופיעל.

די קליינע (שאַרף): דאָס זאָלסטו מיר נישט זאָגען.

איך פערטראַכט גאַרנישט. ווילסט דאָך נישט, איך זאָל דיר דער־צעהלען פון דיר אַליין.

גאברי: ווי? וואָס?

די קליינע: דו שטאַמעלסט, זעהסט. דו ווייסט שוין, אַז איך וויים.

גאַברי: קליינע!

די קליינע: איך בין שוין אַ גרויסע.

גאַברי: דאָס וויים איך.

די קליינע: דו פיהלסט עס.

גאַברי: לײדער — פיהל איך עס.

די קליינע: לײדער?

גאַברי: יאָ, לײדער! לײדער! און הערסט — זיי מיר די קליינע, ווי שטענדיג. זיי די קליינע, ווער די קליינע. לאָ׳מיר פערגעסען, אַז דו ביזט אויסגעוואַקסען.

די קליינע: האַהאַהאַ, איך דאַרף עס שוין! ווילסטו עס טאַקע?

גאַברי: איך וויל עס, איך וויל עס! און איך בעט דיך, און איך היים דיר, וויל דו עס אויך.

די קליינע (לײדענשאַפטליך): קאָן איך עס, קאָנסט דו עס? — אויב דו קאָנסט עס, האָסטו דאָך נישט וואָס צו רעדען. (לײדענשאַפטליכער.) בין איך צו דיר געקומען און האָב דיר געזאָגט: זעה, איך וואַקס, איך ווער גרעסער, איך בין שוין אויסגעוואַקסען, און קוק אויף מיר יעצט מיט גאַנץ אַנדערע אויגען, בעריהר מיך יעצט מיט דיינע פינגער גאַנץ אַנדערס, אָטעם איבער מיר מיט אַ הייסערען אָטעם, קוס מיך מיט אַ גרעסערען ברען.

האָב איך דיר דאָס געהייסען? האָב איך דאָס פון דיר געוואָלט? פערגעס, אז איך בין אויסגעוואקסען, אויב דו קאָנסט, און וועסט צו מיר נישט דארפען האָבען קיין טענות.

גאברי (איבערראַשט פערוואונדערט): קליינע, פון וואַנען ווייסט דו דאָס אַלץ?

די קליינע: פון דיר! פון דיר!

גאברי (כאַפּט זי אָן ליידענשאַפטליך פאַר דער האַנד): דו!

די קליינע (כאַפּט צוריק די האַנד): וואָס ווילסטו?

גאברי (רייבט זיך די שטערן און די ברוסט): וואָס וויל איך? וואָס וויל איך?

גאאיל (פון דרויסען): פארטיג! פארטיג! הורראַ! הורראַ!

גאברי (ציטערט אויף).

די קליינע (קוקט איהם אָן פון דער זייט פול שפּאַנונג).

גאאיל (פון דרויסען): פארטיג! פארטיג! דאָס לעצטע ברעט שוין צוגעשלאָגען!

גאברי (לאָזט זיך פלוצלונג צו דער טיר, און לויפט ארויס דרויסען): מזל טוב! מזל טוב!

די קליינע (בלייבט אַליין, ווי איבערראשט און בעליידיגט. זי שטעהט פאר דעם טיש פערטראַכט און פלוצלונג העבט זי אָן צו פערלעשען די ליכט, לאנגזאַם, אויטאָמאַטיש, אין געדאנקען. זי פערלעשט איין ליכט און דאָס צווייטע און העבט אָן דונקעל צו מאַכען די לאָמפּ. באַלד רעדט זי ארויס שטילערהייט מיט עקסטאַזע): ער איז דאָך מיינער! (זי דרעהט אויף גיך ארויף די פלאָם, צינדט אָן די פערלאָשענע ליכט און ווענדט זיך צו דער טיר, אויסרופענדיג אין

א מין ענטציקונג, מעהר אלס פארטזעצונג פון איהרע געדאנקען:) הורראַ! הורראַ! (ווערליג די טיר ווערט מיט רעש אויפגעעפענט און גאאיל און גאבריקומען אריין מיט גערויש, פרעהליכע און יום־טוב׳דיגע.)

גאאיל (ווי ענטפערענדיג דער קליינער אויף איהרע הורראַ־געשרייען): הורראַ! (כאפט ארום די קליינע און קוסט זי שטארק און ווארם): עס איז דערגרייכט! און יעצט מאכען מיר דעם גרעסטען יום־טוב. די גלעזער אנגעגאסען! און וואו איז לעם?

די קליינע: ער איז אוועק שלאפען.

גאאיל: שלאפען? יעצט איז ניטא קיין שלאפען! (זי געהט לינקס צו דער הינטערסטער טיר און רופט אריין.) שטעה אויף, פעפער! די ארבייט איז געענדיגט און מיר געהען יום־טוב׳ען יעצט די חנוכת הבית. מיר וועלען טרינקען וויין און לוסטיג זיין. שטעה אויף, קום ארויס! איך ווארף דיר באלד אראב פון בעט.

לעם (קומט ארויס, רייבענדיג זיך די אויגען): וואס מיר חנוכת־הבית, אז איך בין גאר ברוגז.

גאאיל: ברוגז? מיט וועמען און אויף וועמען?

לעם: מיט איהר און אויף איהר. (זעצט זיך ביים טיש, פויל.)

גאאיל: ווערסטו דיך איבערבעטען. (צו גאברי׳ן.) גיס אן די גלעזער. (בעמערקט, אז ער האט זיי שוין אנגעגאסען.) אה, דו האסט זיי שוין. איז טרינקען מיר. נעמט זיך פאר די גלעזער און קלאפען מיר זיי אן...

לעם: ניין, דאס שוין געווים נישט. איך קאן איהר אין די אויגען גלייך נישט קוקען.

גאאיל: פערשטעער מיר דו די שמחה נישט.

גאברי: וואָלסט איהם שוין בעסער געלאָזען שלאָפען.

גאאיל: וואָס איז? וואָס איז צווישען אייך געשעהן?

לעם: איך וויל פון איהר א קוס, און זי וויל מיר איהם נישט געבען.

גאאיל: האהאהא, אָט דאָס איז אַלץ?

לעם: ביי אייך איז דאָס נאָך ווענינ?

גאאיל: ווארט נאָך, קומט צייט, קומט קוס. און וואָס מיינט איהר, קינדער, מאכען מיר אפשר אונזער שמחה דאָפּעלט?

גאברי: וואָס מיינסטו דערמיט?

גאאיל: מאכען מיר זיי אפשר חתונה?

די קליינע (מיט שרעק): וואָס?!

לעם: אָ, איך בין א בעלן כאָטש גלייך.

גאברי (פאַרזיכטיג): אַזאַ זאַך ווערט נישט אָבגעטאָן אזוי שנעל און שפּעט ביינאַכט.

לעם: גאָר אזוי? יוען דען אַנדערס?

גאאיל: ער איז א וואוילער יונג, נישקשה, אונזער פּוילאַק...

די קליינע: דו לאָז מיך שוין אַליין, איך וועל אויס־קומען אָהן דיין שדכנות.

גאאיל: איז נישט. איז נישט גע׳פּועל׳ט.

לעם: נאַ, איך געה צוריק שלאָפען.

גאאיל: ניין, דו געהסט נישט אוועק. די חנוכת הבית

איז דיין שמחה אויך. ווי אונזער אַלעמענס. צו די גלעזער, חברה! לחיים! טרינקט.

(זיי ווינשען זיך צו לחיים און טרינקען).

גאַאיל: און נאָך איינס.

גאַבּרי (גיסט אָן).

גאַאיל (צו איהם): און יעצט זאָג עפּעס. אַ טאָאַסט! אַ טאָאַסט!

גאַבּרי: דאָס געהערט דיר. דו האָסט אָנגעהויבען דאָס הויז און דו האָסט עס פערענדיגט. דיר געהערט אויך דער ערס־טער טאָאַסט.

גאַאיל: מיינסט, איך וועל מיך מיט דיר דינגען? מיין צונג איז יעצט אין בעסטען גאַנג. (הע בט אויף איהר גלאָז, מיט גרויסער פייערליכקייט און הארציגקייט.) איך טרינק, אַז אונטער דעם דאַך זאָל קיינמאָל קיין זאָרג נישט איינטרעטען און קיינמאָל נישט קיין טרויער. איך טרינק, אַז אין דעם הויז, וואָס איז אָנגעהויבען געוואָרען אונטער דעם וואָרקען־קלאַנג פון גרויסער ליעבע און אונטער דעמזעלבען קלאַנג פאַרטגעזעצט און געענדיגט געוואָרען, זאָל די ליעבע קיינמאָל נישט אויפהערען. איך טרינק, אַז אין דעם הויז, וואָס איז צעהן יאָהר געבויט געוואָרען, ביס־לעכווייז, פּאַמעליך, שטיין צו שטיין, בערוועגע צו בערוועגע, ברעט צו ברעט, אין די אָברוה־שטונדען נאָך שווערער ארבייט אין פעלד און שטאַל, זאָל קיינמאָל נישט אויסנעמען זיך דער פליים און דער טעטיגקייטס־פערלאַנג. איך טרינק... איך טרינק פאַר איין אר־בייטסרייכע און ליעבעפולע צוקונפט ביז ווייט אין אַ טיעפע עלטער אריין, ווען ענדליך ארומגערינגעלט פון טרייע, עהרליכע און פלייי־

סיגע קינדער, וועלען מיר רוהיג קאָנען צומאַכען די אויגען. איך טרינק פאַר גליק און פרייד און ליעבע. הורראַ!

אַלע (ווי מיט אַ האַלבען מויל): הורראַ! (זיי טרינקען.)

גאַאיל: איהר זייט מיר שלעפעריג, קינדער. (צו גאַברי'ן.) אָבער גיס ווייטער אָן און זאָג דו אַ טאָאַסט.

גאַברי (אָנגיסענדיג): אָנגיסען וועל איך שוין, אָבער זאָגען? דו האָסט אויסגעדריקט מיט דיין טאָאַסט, וואָס מיר אַלע ווינשען, און איך קאָן איהם בלויז איבער'חזר'ן וואָרט פאַר וואָרט. איך האָב גאָרנישט געוואוסט, אַז דו ביזט אַזאַ גוטע רעדנעריו. איך וועל אַזוי גוט נישט קאָנען. — איך טרינק... איך טרינק פאַר דיר, וועלכע האָט דאַכט זיך דעם גרעסטען חלק אַרבייט אין דעם הויז. איך טרינק פאַר דיר, דו זאָלסט דערלעבען צו זעהן, אַז אַלע דיינע וואונשען זיינען מקוים געוואָרען. איך טרינק, אַז דו זאָלסט דערלעבען פיעל נחת פון דיינע קינדער און דיין היים...

גאַאיל: מיט דיר צוזאַמען! מיט דיר צוזאַמען!

גאַברי: לחיים!

אַלע: לחיים!

גאַאיל: נאַ, איך רעכען, ווייל עס איז אַזוי שפּעט און דו ביזט מיד. דו האָסט עס געקאָנט אַ ביסעל וואַרמער מאַכען. מילאַ, גיס ווידער אָן. יעצט וועסט דו, קליינע, זאָגען אַ טאָאַסט.

די קליינע: איך?!

גאַאיל: יאַ, דו. וואָס איז, דו קאָנסט נישט רעדען? נעם דאָס גלאָז און העב אָן.

די קליינע: אָבער ווירקליך. איך וויים גאָר עפּים נישט. איך האָב יעצט וויין אין קאָפּ, אָבער נישט געדאַנקען.

דאָך... ער האָט זיין טאָאסט געזאָגט פאַר דיר, און דו האָסט שוין דיין טאָאסט געטרונקען, וועל איך איהם זאָגען מיינעם.

גאַאיל: גוט, גוט.

די קליינע (אויפהעבענדיג צו גאַבּרי׳ן איהר גלאָז, ליידענשאַפטליך): איך טרינק פאַר דיר! איך טרינק פאַר דיר, דו שיינער, קרעפטיגער מאַן...

גאַבּרי: אַ—או!

לעם: זעהסט, איהם מאַכט זי גאַר די קאָמפּלימענטען.

גאַאיל: ווי ער פערדיענט. אָבער רייסט זי דאָך נישט איבער.

די קליינע: איך טרינק, דו זאָלסט אויך אויף ווייטער בלייבען אזוי יונג און אזוי קרעפטיג, פול ענערגיע צו נייע טהאַטען און נייע פריידען. איך טרינק, אַז דו, דער זיעגער אין לעבען, זאָלסט אויך ווייטער זיעגען און דערגרייכען אַלע דיינע פערלאַנגען. איך טרינק, אַז די ליעבע, וועלכע מאַכט יונג, זאָל דיך, וואָס ליעבט און ווערט געליעבט, אויך קיינמאָל נישט פערלאָזען. הוררא!

אלע: הוררא!

גאַאיל: קורץ און גוט. יעצט ווייטער, און אונזער פּויליאַק וועט טאָאסטען.

לעם: איך? יאָ. איך וואָלט שוין געטרונקען פאַר איהר, און וואָלט געוואָלט, זי זאָל טרינקען פאַר מיר. אָבער יעצט... יעצט טרינק איך פאַר — פאַר שלאָפען געהן.

גאַאיל: געה, דו ביזט מיר אַ פרייד־צושטערער. איך בין ערסט אין גאַנצען הוליען. און... און... אוי, איך האָב מיינע אַנדערע בעלי־שמחות גאַר פערגעסען. (זי לאָזט זיך צו דער לינקער טיר אין דער הינטערסטער וואַנד.)

גאַברי: צו וואָס? לאָז זיי שלאָפען.

גאַאיל: זיי האָבען זיך אַזוי געבעטען, איך זאָל זיי אויפוועקען צו חנוכת הבית. אָבער איך וויל בלויז אַ קוק טון, טאָמער שלאָפען זיי נישט, מיינע מחותנים'לעך. (געהט אריין אין דאָס קינדער־צימער.)

לעם: און איך געה יעצט טאַקע אוועק שלאָפען. און נאָך ברגז'ער ווי פריהער.

די קליינע: טאַקע?

לעם (צו גאַברי'ן): יעצט בין איך אָבער ברגז אויף דיר אויך. איך זעה שוין, אז דו ווילסט נישט, איך זאָל מיט איהר חתונה האָבען.

גאַברי: וואָס? געה און שלאָף זיך אויס און רעד נישט קיין נארישקייטען.

לעם: נארישקייטען? זאָל זיין נארישקייטען. איך בין אָבער ברגז און וועל אפילו קיין גוטע נאַכט נישט זאָגען. (אין טיר דרעהט ער זיך אום, שטעקט ארויס די צונג און מאַכט אַ פערקרימט געזיכט צו דער קליינער.) ע—ע—ע—ע, דו וועסט אָבער אויך שלאָפען אליין. (פערשווינדט.)

גאַברי (שיקט איהם נאָך, האַלב פאַר זיך): נאַר! (דאַן ווענדט ער זיינע אויגען צו דער קליינער און קוקט זי אָן מיט אַ פאַרשעמטען בליק.)

די קליינע (שטעהט אויף, געהט צום פענסטער, קוקט אַרויס אין דער פינסטערניס, ווענדט זיך אום און ענטפערט איהם מיט דיזעלבע בליקען, נישט אַראָבנעמענדיג פון איהם די אויגען).

גאַאיל (קומט אריין): זיי שלאָפען אזוי געשמאַק, די

פופקעלעך. איך האָב קיין האַרץ נישט זיי אויפצואוועקען. איך האָב זיי נור איינציגווייז גוט אָנגעקוקסט. זיי האָבען זיך אפילו נישט אַ ריהר געטאָן. איך וואָלט זיי יעצט געוואָלט אַזוי האָבען ארום זיך. די גרעסערע וואָלטען זיך אָנגענומען פאַר מיין קלייד, אַזוי אָ, און איך וואָלט גענומען די ביידע קליינע אויף מיינע הענד, אַזוי אָ, און וואָלט 'מיך געלאָזט מיט זיי אַ טענצעל. אַך, וואָלט איך מיט זיי געטאַנצט... אָט אַזוי אָ... (טאַנצט גלייך זי וואָלט געהאַט אַרום זיך די קינדער און רעדט טאַנצענדיג.) און געלאַכט וואָלטען זיי... אונזער מוזיניטשקע מיט איהר זילבערנעם געלעכ־טערל... און אונזערע פיער בנים... העהעהע און האַהאַהאַ... האַהאַהאַ און העהעהע. (האַקט אָב פלוצלונג דאָס טאַנצען און געהט מיד צום זיץ־בעטעל שווער רעדענדיג.) אָט אַזוי וואָלט איך מיט זיי געטאַנצט. (זעצט זיך און שמייכעלט מיד.) הע... (זי זעהט אָבגעמאַטערט און געעלטערט אויס.) יעצט בין איך אָבער טאַקע מיד, אָבער שטאַרק מיד.

ג אַ ב ר י: וועלען מיר געהן יעצט שלאָפען.

ד י ק ל י י נ ע (האָט ביי גאַאיל'ס לעצטע ווערטער אָנגעהויבען אונטערצוטאַנצען אויף איהר אָרט. יעצט טאַנצט זי אין קרייז, שטיל צוזינגענדיג זיך און שפּיעלענדיג מיט איהרע קאָראַלען).

ג אַ א י ל: שלאָפען געהן? אַזוי אָבהאַקען די שמחה? מען האָט שוין אפילו געדאַרפט געהן שלאָפען. אַזוי פיעל היינט גע־אַרבייט און מאָרגען איז ווידער אַ טאָג. ווילסטו שוין געהן שלאָפען? זעהסט, איהר טענצעלט זיך ערסט. ניין, אַזוי וועט עס זיין. הוליען איז הוליען. ניטאָ נאָך קיין שלאָפען געהן. איך וועל מיך נור דאָ אַ ביסעל אויסרוהען. איך וועל אַזוי אָ אריינ־נעמען די פיס אונטער זיך און וועל מיך צושפּאַרען אַ ביסעל.

די קליינע (איבעררייסענדיג איהר טאַנץ): איך וועל דיר ברייננגען אַ קיסען.

גאַאיל: ניין, נישט נויטיג. איך וועל נור אַזוי אַ...

די קליינע (געהט דאָך אַרויס אין דאָס שלאָף־צימער דורך דער מיטעלסטער טיר און דער הינטערסטער וואַנד.)

גאַאיל: פון טאַנצען האָט זיך מיר נור אַ ביסעל פערדרעהט דער קאָפּ. דו רוק נור צו דעם טיש צום בעטעל, איך זאָל קאָנען דערלאַנגען מיין גלאָז. איך וועל ליעגען און העלפען איך טרינקען.

גאַברי (רוקט צו דעם טיש צום בעטעל).

די קליינע (קומט אַרויס מיט אַ קיסען און לעגט איהם איהר אונטער'ן קאָפּ).

גאַאיל: איך וועל מיך נור אַ ביסעל אָברוהען און מיר העבען אָן די שמחה פון אָנהעב. העהע... און דער פויליאַק איז טאַקע ענטלאָפען שלאָפען? אַ רחמנות אויף איהם. ער איז נעביך אַזוי פערליעבט אין דיר, און דו גאַרנישט. העהע. דו ביזט איבערהויפּט דאַכט זיך אַ קאַלטע. וואָס מיינסטו, מאַנ'דעל, איז זי פעהיג צו פערליעבען זיך?

גאַברי: איך ווייס? פון אייז איז זי דאַכט זיך נישט.

גאַאיל: העהע... או, בין איך אָבער מיד. (ציהט אויס די האַנד נאָך איהר גלאָז.) לחיים, קינדערלעך! טרינקט. (זי טרינקט אָב און שטעלט אַוועק צוריק דאָס גלאָז, לאַנגזאַם, מיט שווערער האַנד.) די הענד, די הענד זיינען מיר ווי קלעצער. און די פיס, די פיס, ווייסטו, פון זיצען אונטערגעבויגען אויפ'ן דאַך...

די קליינע (העבט ווידער אָן אונטערצוטענצלען).

גאאיל: זעהסט, זי טענצעלט ווידער. יאָ, זי האָט קיין פינף קינדער נישט געהאַט און האָט אזוי פיעל נישט געארבייט.

די קליינע: אַ, איך וואָלט יעצט!... איך וואָלט ארויס יעצט אין פעלד און וואָלט מיך געלאָזט לויפען ווי אַ ווילד פערדעל און וואָלט געשריען און וואָלט געזונגען. איך וואָלט עפּעס יעצט...

גאברי: ששש, לאָז זי שלאָפען.

גאאיל: ניין, ניין, איך שלאָף נישט... איך האָב נור אזוי...

די קליינע (צו גאברי׳ן): ע, קום לאָ׳מירביידע מאַכען לחיים.

גאאיל: העהע, אָט אזוי אָ, טרינקט, זייט אייך משמח.

די קליינע: קום, לאָ׳מיר זעהן, ווער וועט צוערסט שיכור ווערען.

גאאיל (האַלב איינגעשלאָפען): איך זאָל אייך נור ביידען נישט דארפען נאָכדעם אויסטון און לעגען שלאָפען. העהע.

די קליינע (גיעסט אָן די גלעזער און זעצט זיך ענטגעגען גאָברי׳ן ביים טיש): אָט האָסטו דיין גלאָז און איך האָב מיין גלאָז. לחיים!

גאברי (ענטפערט קוים אָב): לחיים!

די קליינע (קרימט איהם נאָך): לחיים! וואָס עפּעס אזוי שלעפעריג? ביזטו אויך מיד? ווילסט דיך אויך צושפּארען? זעהסט, זי שלאָפט שוין.

גאברי (קוקט אָן די שלאָפענדיגע און קנויטשט אָן די שטערן.)

די קליינע: נו, וואָס אזא אָנגערוקטער?

גאברי (שטעהט אויף און געהט זיך דורך איבער׳ן צימער).

די קליינע: נו, וואָס איז דאָרטען? וואָס איז? וואָס קוועטשט דיך?

גאַברי (געהט צו איהר צו און שעפּטשעט שטיל און ליידענשאַפטליך אַרויס): מיידעל, ווייסטו, וואָס דו ווילסט?

די קליינע: צו ווייס איך, וואָס איך וויל? ערסטענס וויל איך, דו זאָלסט דיך אוועקזעצען אָט דאָ אַנטקעגען מיר, ווי דו ביזט פריער געזעסען, און מיר וועלען אונז קוקען אין די אויגען. נו, וואָס שטעהסטו?

גאַברי: ווייסטו, וואוהין דאָס קאָן אונז פיהרען? צו וואָס דאָס קאָן אונז ברייגגען?

די קליינע: איך מיין, דו ווייסט עס שוין פון לאַנג און האָסט דערצו געטריבען.

גאַברי: איך האָב געקעמפפט די גאַנצע צייט מיט זיך אַליין...

די קליינע: דו האָסט געקעמפפט די גאַנצע צייט מיט דיר אַליין און האָסט אין דער זעלבער צייט נישט אָבגעלאָזט פון מיר און מיך גאַנץ ווילד געמאַכט... קוק נישט צו איהר, זי שלאָפט שטאַרק... און זי האָט דיך שוין גענוג גענאָסען, שוין גענוג געהאַט פון דיר אונצעהליגע פריידען. (שפּרינגט אויף און לעגט אַרויף איהרע אָרמס אַרום זיין האַלז.) יעצט וויל איך זיי פון דיר. איך וויל דיך זעהן ווילד, ליידענשאַפטליך, פייערדיג. איך וויל פון דיר געלאַסקעט ווערען ווי נאָך קיינמאָל נישט, דו זאָלסט מיך דער־דריקען מיט דיינע אומאַרמונגען. איך בייגק שוין לאַנג נאָך דיין ווילדקייט, איך וואַרט שוין לאַנג אויף דעם פון דיר.

גאַברי: נישט דאָך, נישט. איך וויל דיר וואָס דער־קלערען. קום דרויסען... קום אַרויס דרויסען.

די קליינע: יאָ, קום דרויסען, דו וועסט מיר וואָס דערקלערען. (זיי ווענדען זיך צו דער גאַסטיר, זי פאָראויס און ער נאָך איהר. פלוצלונג כאַפּט ער זי אָן פון הינטען, בויגט אַריבער איהר קאָפּ און עסט זיך איין אין איהר מיט אַ ווילדען קוס.)

גאַברי (ליידענשאַפטליך שעפּטשענדיג איבער איהר): נאַ, דו האָסט מיך ווילד געמאַכט. יעצט איז עס געקומען איבער מיר. יעצט וועסט דו האָבען, וואָס דו ווילסט. יעצט איז ניטאָ שוין קיין צוריק. יעצט העב איך דיך אויף אויף מיינע הענד (ער טוט עס.) און טראָג דיך אַרוים אין דאָס פּרייע דרויסען, און דו וועסט זעהן, ווי איך קאָן לאַסקען. אַ, זאָל געשעהן, וואָס מוז געשעהן! (איילט מיט איהר אויף די הענד צו דער טיר.)

גאַאיל (איז וואַך געוואָרען פון זיין צו שטאַרקען געפּליסטער, עפענט ווייט פערנאַנדער די אויגען, גיט זיך אַ כאַפּ, גאַנץ בלייך ווערענדיג, און שרייט אַרוים מיט גרויסען שרעק): אוי!

גאַברי (גיט אַ ציטער, שטרויכעלט און פערליערט כמעט די קליינע. ער שפּאַרט זיך אָן מיט דער לינקער האַנד אָן פּריטילקע פון דער טיר און לאָזט אַראָב דעם קאָפּ מורמלענדיג): יעצט קומט, וואָס איך האָב נישט געוואָלט.

די קליינע (שווער עטמענדיג, מיט פערביסענע ציינער און צונויפגעדריקטע פויסטען, בלייבט שטעהן צוטוליענדיג זיך צו איהם.)

גאַאיל (מיט אַ טאָן פון גרויסען בראַך רעדט קוים אַרוים, ווי מיט געבעט): מאַנ׳דעל! קליינע!

די ביידע (שווייגען).

גאַאיל: איז דאָס — דער ווייז?... מאַנ׳דעל, גאַברי, דרעה

דיך דאָך אוים צו מיר, איך וויל דאָך אַלץ וויסען. (ברעכט אויס אין א געוויין.) אוי וועה, מאַנ'דעל, מאַנ'דעל!

גאברי (פּאַסט זיך און שעפּטשעט שווער אַרויס): געה, קליינע, צו דיר אין צימער.

די קליינע (ברעכט אוים אין אַ געוויין, לעגט אַרויף די הענד אויפ'ן געזיכט און שלעפּט זיך אַוועק צו דער רעכטער טיר אין דער הינטערסטער וואַנד).

גאאיל (וויינט נאָך שטאַרקער מיט טרערען פון א גרויסען אונגליק).

גאברי (געהט צו איהר צו און גלעט זי איבער'ן קאָפּ. נאָך א קורצען שווייגען זאָגט ער): ווילסטו מיך אויסהערען?

גאאיל: איך וויל... איך מוז... וועה, ווי אזוי איז דאָס געשעהן? ווען האָב איך דיך גאָר פלוצלונג אזוי אַנגעוואָרען?

גאברי: ווי און ווען — איך קאָן עס דיר נישט ערקלערען. מיין בעגעהר נאָך איהר — איך האָב פלוצלונג איהם דערפיהלט. ווי פון א פערבאָרגענעם אָרט האָט ער זיך אריינגעג'גנב'עט אין מיר און איז געוואַקסען מיט איהר וואוקס, ווי א טויטליכער קרעבס אויף א מענשען'ם קערפּער. אַלץ אין מיר האָט געלעכצט נאָך איהר, גערופען און געשריען. וואָס ווייטער, אַלץ מעהר. איך האָב מיין נשמה־רוה פערלאָרען, און א שווערע ביינקענים האָט אָנגעפילט מיין גאַנץ וועזען. דו האָסט מיך אָפט געזעהן מיד אזוי און אָבגעלאָזען, און האָסט עס דיר דערקלערט מיט מיין איבעראַרבייטקייט, מיט מיין צופיעל האָרעווען. אָבער ארבייט וואָלט קיינמאָל אזא יכולת נישט געהאַט איבער מיין אייזען־שטאַרקען און צו ארבייט געוועהנטען קערפּער. דער בעגעהר נאָך איהר האָט עס ווי א וואָרם מיך געטאָטשעט און אונטערגע־

פרעסען מיר מיין מונטערקייט און קראַפט. די קראַפט, וועלכע גיט מיר מיין גאַנצע שטאַרקייט, דער מ אַ ן אין מיר, איז פער־וואונדעט און קראַנק געוואָרען פון נישט־בעפריעדיגט־זיין.

גאַאיל: אָבער דו האָסט דאָך מיך געליעבט! דיין ליידענ־שאַפט צו מיר איז דאָך אַזוי גרויס און שטאַרק געוועזען, אַז איך האָב קיין אָבקיהלונג צו מיר בשום אופן נישט געשפּירט. איז דאָס געוועזען אַ געמאַכטע ליידענשאַפט, איך זאָל דעם אמת נישט ענטדעקען?

גאַבּרי: ניין, געמיין בין איך נישט, און דיך בעטריגען האָב איך קיינמאָל נישט געוואָלט. אָבער איך האָב מיט גרויסער ליידענשאַפט צו דיר געוואָלט שטילען מיין בעגעהר צו איהר. איך האָב מיך געוואָלט אָנזעטיגען מיט דיר און אין מיין זאַטקייט אָן איהר פערגעסען.

גאַאיל: און דו האָסט די פערגעסענהייט ביי מיר נישט געפונען? ליעב איך דיך נישט אַלץ מיט דערזעלבער ליידענשאַפט ווי פון אונזער ערסטען קוס אָן? איז מיין אומאַרמונג כאָטש אַ ביסעל קיהלער געוואָרען? האָב איך דען אויפגעהערט אויסצו־געפינען פאַר דיר אַלץ נייע און נייע לאַסקעס?

גאַבּרי: און דאָך... און דאָך... דאָס נישט־געוואָלטע איז דאָך געקומען איבער מיר, האָט מיך בעהערשט, מיך גאַנץ אונטער־יאָכט אונטער זיך, פערכאַפּט און בעוועלטיגט. איך האָב זי אויסמיידען געוואָלט, די קליינע, און אַלץ עפּטער האָב איך זי אויפגעזוכט, וואו זי איז געוועזען אַליין. איך פלעג מיינע אויגען אָבקעהרען פון איהר, און מיינע הענד פלעגען זי אין דונקעלען געפינען, און אָנריהרען זיך אָן איהר איז מיר געוועזען די גרעסטע גליקזעליגקייט. איך האָב אויפגעהערט צו זיין בעל הבית אויף זיך

אַליין, און קוים איז מיר געלונגען, אַז דו זאָלסט נישט בעמערקען, וואָס אין מיר קומט פאָר.

גאַאיל (וויינט ביטערליך, דאָס געזיכט בעהאַלטען אין די הענד).

גאַבּרי (גלעט זי איבער'ן קאָפּ, שטיל און ווייך): איך האָב אַלץ געהאָפּט מיין ליידענשאַפט צו בעזיעגען...

גאַאיל (הערבט אויף דעם קאָפּ און רעדט אַרויס, געבראָכען און געשטיקט פון טרערען): יעצט—איז—אויס!

גאַבּרי (ציטערט אויף און גלעט אַלץ איהרע האָר).

גאַאיל: יעצט—איז—אויס. איך האָב דיין ליעבע נישט מעהר. דו געהערסט איהר. איך וויל קיין אָנטשעפּענים נישט זיין. איך בין יעצט איבּריג דאָ. איך געה אַוועק.

גאַבּרי: דאָס טאָר נישט זיין, דאָס טאָר נישט זיין.

גאַאיל: דאָס מוז זיין. דאָס מוז זיין.

גאַבּרי: דאָס טאָר נישט זיין. איך וועל דערצו נישט דערלאָזען. איך בין שטאַרק גענוג צו אָבזאָגען זיך פון איהר. מיר שיקען זי אַוועק, און ווי מען פערגעסט אַ טויטען, וועל איך זי אויך פערגעסען. מיר בלייבען דאָ אַליין און אין אונזער איינזאַמקייט וועלען מיר אונז צוריק געפינען.

גאַאיל: ניין, דאָס געהט נישט. איך קאָן דיין פאָר־שלאָג נישט אָננעמען. דער וואָרם, וועלכער האָט דעם מאָן אין דיר געטאָטשעט, וועט דיך נישט אָבלאָזען מעהר. דו וועסט פון דער בּיינקענים נאָך איהר נישט בעפרייען זיך און דיין רוהיגקייט וועט זיין נור אַ מאַסקע אויף דיין געזיכט. אַלערדינגס וועט מ י ר זיך אַזוי אויסדוכטען. איך וועל דיין אומאַרמונג מעהר נישט

קאנען גלויבען, אין דיין יעדער לאסקע וועל איך זעהן א ליגען און דיין ליידענשאפט וועט מיר זיין בלויז א געמאכטע. דאס וועל איך נישט אריבערטראגען.

גאברי: אבער דו טארסט נישט אוועק. דו האסט עס ביי מיר נישט פערדיענט, איך זאל דיך לאזען געהן.

גאאיל: א, יא, איך וויס, דו פיהלסט דיך אונאנגענעהם. דו האסט אויף מיר רחמנות, דו פיהלסט דיך אונדאנקבאר. אבער דאס טרייבט מיך ערסט רעכט אוועק. איך וויל דיין רחמנות נישט און וויל נישט דיין דאנקבארקייט. קאן אונז די ליעבע נישט פעראייניגען מעהר, די הייסע, גרויסע ליעבע, וועלכע האט אונז צוזאמענגעפיהרט, קאנען מיר אויך נישט מעהר צוזאמען לעבען.

גאברי: אבער די קינדער.

גאאיל: איך קאן זיי אלע קרבנות ברייננגען, אבער נישט דעם קרבן. איך נעם זיי מיט — דו וועסט זיי מיר מוזען געבען — און איך פאהר צוריק צו מיינע עלטערן.

גאברי: צו דיינע עלטערן?!

גאאיל: זיי וועלען מיך צונעמען צוריק. איך פיהל עס. צוליעב זייערע אייניקלעך וועלען זיי עס טון. איך פאק מיך באלד איין, און ווי עס העבט אן צו טאגען, פאהר איך גלייך אוועק.

גאברי: איז דאס דיין פעסטער בעשלוס?

גאאיל: מיין פעסטער און מיין לעצטער. אזוי איז עס גלייכער פאר אונז ביידען. דו וועסט קומען צוריק צו דיינע כחות און איך... און איך וועל נישט זיין מעהר די געגארטע. איך פאהר גאנץ פריה אוועק. איך נעם מיט מיר פארלויפיג נור די קלענסטע צוויי. ווען איך בלייב מיט מיינע עלטערן, נעם איך

מיר אויך די עלטסטע. לעמ'ען וועסטו מיר אויך מוזען מיטגעבען, ער זאל מיך בעגלייטען.

גאברי: דאס האב איך שוין געטראכט.

גאאיל (אונאנגענעהם בעריהרט, לאכט נערוועז אויף דורך טרערען): זעהסט, דו האסט שוין אויך געפלאנט, ווי מיך בעסער אוועקצושיקען.

גאברי (שטאמעלט): דאס האב איך יעצט... ווייל דו...

גאאיל (געבראכען): איך האב צו דיר גארנישט.

גאברי: ניין, ווירקליך, ווייל דו האסט אזוי פעסט ב... שלאסען...

גאאיל (שרייט אויף געבראכען): אוי, ווי מיר רעדען עפעס!

גאברי: ווייל דאס איז דיין פעסטער וואונש...

גאאיל: איז עס נישט עפעס א בייזער חלום? איז עס אלץ אויפ'ן וואהר? פערברייננג איך דאס אזוי די נאכט פון מיין אזוי לאנג ערווארטעטער חנוכת הבית? איז דאס אזוי מיין גרויסער יום-טוב? האב איך געהאלפען בויען דאס הויז, די ווענד, די פאדלאגע, דעם באלקען, דאס דאך, איך זאל זיי גלייך פערלאזען? אזוי זעהט עס אויס דער ענטפער אויף מיין טאאסט? וואס פאר א גליקליך לעבען האב איך מיר פארגעשטעלט, און פלוצלונג: ווי? ווי אזוי?

גאברי: וואס דארפסטו ברעכען דיר אזוי דאס הארץ? קיינער נויטיגט דיך דאך נישט...

גאאיל: ניין, ניין, רעד מיר נישט! דו וועסט מיך פון מיין בעשלוס נישט אבברייננגען. אבער איך מוז מיך אויסשרייען! איך מוז מיך אויסוויינען! דאס אונגליק איז געקומען אזוי שנעל,

אזוי אומגעריכטערהייט... איך מוז מיך... אוי, אוי, אוי!... (ברעכט אויס אין אַ היסטערישען יאָמער.)

גאַברי (שטעהט איבער איהר גאַנץ פערלאָרען. גלעט זי איבער דאָס האָר, וויל איהר אויפהעבען דעם קאָפּ): דאָס דאַרפסטו נישט. דאָס דאַרפסטו נישט... נעם אַ ביסעל וויין... (זעהענדיג, אַז קיין וויין איז ניטאָ מעהר, לויפט ער צו לעם'ס צימער און שרייט אַהין אריין.) לעם, שטעה אויף אויף גיך און ברייננ אריין אַ קענדעל קאַלט וואַסער. (לויפט ווידער צו איהר און רעדט גאַנץ פערלאָרען.) בערוהיג דיך! בערוהיג דיך!

די קליינע (עפענט אויף די טיר און בלייבט שטעהן אונ־בעמערקט צווישען טיר און פּריטילקע).

לעם (קומט אַרויס פון זיין צימער): וואָס לאָזט מען גאָר היינט נישט שלאָפען? (בלייבט שטעהן, פערוואונדערט אַנקוקענדיג די וויינענדיגע.) וואָס טוט זיך דאָ, וואָס? איין איבריג גלאָז וויין?

גאַאיל (אַרויסשרייענדיג): לעם, איך פאָהר צוריק צו מיינע עלטערן!

לעם: וואָס?!

די קליינע (שרייט ענטציקט אויף, לעגט אָבער גלייך אַרויף די האַנד אויף איהר מויל און פערשווינדט לאַנגזאַם צו זיך אין צימער).

דריטער אַקט

דאָס צימער פון דעם פריערדיגען אַקט. — גאַברי זיצט ביים טיש, פערלעגט אַ פוס אויף אַ פוס, רויכערט אַ פּיפּקע און קוקט נאָך פערטראַכט דער קליינער, וועלכע ראַמט אָב פון טיש. ביידע שווייגען שטיל.

די קליינע (ענדיגט איהר אַרבייט און קומט צו צו איהם): נאַ, וואָס האָסטו עפּעס אויסגעקוקט? — נעם דאָך אַרויס דיין פּיפּקע פון מויל. דו האָסט דאָך גאָר קיינמאָל אַזוי פיעל נישט גערויכערט. — נו זאָג, וואָס האָסטו עפּעס אויסגעקוקט?

גאַברי: וואָס נעכטען און עהערנעכטען און די גאַנצע צייט, וואָס איך קוק.

די קליינע: קענסט מיך שוין דאַכט זיך אויף אויס־ווענינ.

גאַברי: ריכטיגער געזאָגט — פון אויסען.

די קליינע: און פון אינווענינ?

גאַברי: אפשר אויך.

די קליינע: צום ביישפּיעל, ווי קענסטו מיך?

גאַברי: דו ביזט איינע מיט הינטערגעדאַנקען.

די קליינע: איך — מיט הינטערגעדאַנקען?

גאַברי: און מיט אַ נישט־ריינער נשמה.

די קליינע: זעהר ליעבענסווירדיג פון דיר. און וואָס נאָך וועסטו זאָגען?

גאַברי: אַז פאַר דיר האָב איך מורא, ווייל דו האָסט הינטערגעדאַנקען, געדאַנקען, וועלכע איך קען נישט.

די קליינע: און גאַאיל'ס געדאַנקען האָסטו שטענדיג געקאָנט?

גאַבריי: זי האָט קיין אַנדערע געדאַנקען נישט געהאַט ווי נור מיך, די קינדער און די ווירטשאַפט. אַ מאָל נאָך איהר קינדהייט און איהרע עלטערן.

די קליינע: און וועלכע געדאַנקען האָב איך דאָס?

גאַבריי: קען איך נישט.

די קליינע: דאָך צום ביישפּיעל. מיט וועלכע געדאַנקען, מיינסטו, טראָג איך מיך אַרום?

גאַבריי: מיט געגנוס־געדאַנקען, מיט יצר־הרע־מחשבות.

די קליינע: ווי קומסטו דאָס צו מיינען? ליעב איך דיך נישט?

גאַבריי: ניין. דו ליעבסט די שכרות, אין וועלכע איך ברייג דיך אַריין. דו ליעבסט דאָס שכור־ווערען.

די קליינע: און וואָס האָט זי דען געליעבט?

גאַבריי: מיך.

די קליינע: איך פערשטעה דעם חילוק נישט.

גאַבריי: דער חילוק איז דער: זי וואָלט מיך געליעבט, ווען איך וואָלט געוואָרען אפילו אַ קאַליקע און איין עובר בטל, דיר אָבער וואָלט איך דאַמאָלס געוואָרען איין עקעל און אַ לאַסט.

די קליינע: דאַן קענסטו מיך בעסער, ווי איך זיך.

גאַבריי: דו האָסט בלויז אַזוי ווייט נאָך נישט געטראַכט. אָדער דו האָסט מורא מודה צו זיין זיך אין דעם, ווייל עס איז פאַראַן נאָך אַ חילוק.

די קליינע: צום ביישפּיעל?

גאברי: זי האָט מיך געליעבט און געטראַכט נור וועגען מיר. דו ליעבסט דעם גענוס, און דיין פאַנטאַזיע בלאָנדזשעט אָפּט צו אַנדערע מענער, צו מענער איבערהויפּט.

די קליינע: שוויג! דו ווערסט געמיין. אַזוינס האָסטו מיר נישט געדאַרפט זאָגען.

גאברי: דו האָסט ביי מיר געפרעגט דיינע געדאַנקען, האָב איך זיי דיר געזאָגט.

די קליינע: ווי קומסטו איבערהויפּט צו אַזעלכע גע־דאַנקען וועגען מיר? מיט וואָס האָב איך זיי ביי דיר אַרויסגע־רופען? וואָס האָב איך אַזוינס פערבראָכען?

גאברי: וואָס דו ביזט יעצט ליעבען מיר, נישט גאַאיל.

די קליינע: אין דעם ביזטו דאָך נאָך מעהר שולדיג, ווי איך.

גאברי: איך האָב שטאַרק געקעמפּפט מיט מיר אליין, האָב נאָך יאָהרען־לאַנגען ראַנגלען־זיך אונטערגעגעבען זיך צו די שטאַרקע געפיהלען, וועלכע זיינען מיך בעפאַלען. דו אָבער האָסט די גאַנצע צייט געוואָלט בעזיעגט ווערען און זיך נישט דאָס קלענסטע ביסעל אָנגעשטריינגט צו קעמפּפען געגען דאָס, וואָס דו האָסט נישט געדאַרפט טון. קיין ביסעל מיטגעפיהל מיט איהר, קיין טראָפּפען דאַנקבאַרקייט פאַר אַלץ, וואָס זי האָט געטאָן פאַר דיר.

די קליינע: איך האָב נור געהאַט איין געפיהל: וואָס גיכער אַריינוואַרפען זיך אין דיינע אָרמס, וואָס שנעלער איבער־לעבען דיינע לאַסקעס, און אין דעם ביזטו דאָך שולדיג. יאָהרענ־לאַנג האָסטו מיך גערייצט...

גאַבּרי: דאָס ערגסטע מיט דיר איז, וואָס דו בּעגרייפסט נישט דיין שלעכטיגקייט און געמיינהייט.

די קליינע (אויפשרייענדיג): איך וויל נישט, דו זאָלסט צו מיר אַזוי רעדען. איך בּין צו דיר נישט געקראָכען. דו האָסט מיך געמאַכט, צו וואָס איך בּין געוואָרען.

גאַבּרי: צו וואָס בּיזטו געוואָרען?

די קליינע: ווייס איך, צו וואָס? דו האַלטסט דאָך מיך פאַר אַזוי שלעכט. איך ווייס איבּערהויפּט נישט, וואָס דו ווילסט פון מיר. איך העבּ אָן מורא צו האָבּען, אַז דו האָסט דיך פערבּיינקט נאָך גאַאיל'ען.

גאַבּרי: יאָ, אָבּער נישט אַזוי, ווי דו פערשטעהסט. איך האָבּ מיך פערבּיינקט נאָך ריינקייט לעבּען זיך, נאָך אַ ריינער נשמה, נאָך מאָראַלישער געזונדקייט.

די קליינע: ווייל דו אַליין בּיזט מאָראַליש קראַנק, ווייל דו אַליין האָסט קיין ריינע נשמה נישט.

גאַבּרי: נאַ, מילאַ, קום בּעסער צו מיר אויף די קני.

די קליינע: אָט דאָס אַ, אָט דאָס אַלץ ווילט זיך דיר!

גאַבּרי: נו, נו, קום, לאָז דיך נישט בּעטען. (ער שלעפּט זי אַראָבּ מיט געוואַלט און זעצט זי אַרויף אויף זיינע קני.)

די קליינע: אויבּ עמיץ ליעבּט די שכרות און דאָס שכור־ווערען, דאָס בּיזט דו.

גאַבּרי: האָסט דיך ערסט געכאַפּט? (דריקט זיך צו איהר, אַרויפלעגענדיג דעם קאָפּ אויף איהר בּרוסט.)

די קליינע: איך בּין פאַר דיר בּלויז אַ תאווה־זאַך, אַ געפעס, אויף צו שטילען דאָס געמיינסטע אין דיר.

גאברי: דאס געמיינסטע? געה, נארעלע, דאס אונער־קלערליכסטע, פיעלייכט דאס שטארקסטע.

די קליינע: דערפון ווערט מיר א האר נישט גרינגער. דו ליעבסט מיך אבער נישט.

גאברי: דאס איז נישט ריכטיג, מיין קליינע.

די קליינע: דו ליעבסט מיך נישט. דו ביזט א בעל־תאוה'ניק, און האסט מיך מאראליש אראבגעשלעפט צו דיר, ווי יעצט צו דיר אויף די קני.

גאברי: זידעל מיך, זידעל מיך.

די קליינע: דו ווייסט נישט, וואס צו ענטפערן. דו אליין ליעבסט בלויז דעם געגום און דיין פאנטאזיע פערבלאנ־דזשעט צו אנדערע פרויען.

גאברי: יא, יא, אבער יעצט נעם מיך גוט ארום, דריק זיך צו מיר צו, לאז מיך פיהלען דיין גאנצע נאהנטקייט. פאר־לויפיג זיינען מיר ביידע שכורים און לא'מיר לעבען און געניסען אונזער שכרות.

די קליינע (כאפט איהם אן פאר דער מארדע און גיט איהם א שטויס דעם קאפ אויף הינטען, קאפריזנע בייז): אוי, דו!

גאברי: זעהר צארט איז דאס נישט געוועזען. אך, אין דיין הארץ פערקלייבט זיך א בייזקייט צו מיר, א שנאה...

די קליינע: אז דו וועסט אזוי ווייטער רעדען, וועל איך דיך טאקע פיינד קריגען.

גאברי: פריהער אדער שפעטער. איצט אבער גיב מיר א הייסען, שכור'ען קוס.

די קליינע: איך וואלט וועלען וויסען, פון וואנען זיינען

צו דיר געקומען די אַלע געדאַנקען און פאַר וואָס האָסטו זיך היינט אַזוי צולאָזען?

גאַבריי: וואָס וויים איך, פון וואַנען די געדאַנקען זיינען געקומען? עס איז מעהר אַ געפיהל־זאַך, און אַז עס איז געקומען צום וואָרט, האָב איך אַרויסגעזאָגט.

די קליינע: און אַז אַזעלכע געדאַנקען זאָלען אָנ־האַלטען...

גאַבריי: איך וועל עס מעהר נישט אַרויסזאָגען. איך וועל זיי פעריאָגען פון מיר.

די קליינע: גליקליך קאָן מען נישט ווערען.

גאַבריי: הם... גליקליך... זאָל נור די שכרות אָנהאַלטען. נאַ, איך בין נאָך געזונד, און דו ביזט בלוט־יונג...

לעם (קומט אַריין): הם... שלום עליכם!

די קליינע (שפּרינגט אויף פון גאַבריי׳ס קני, גאַנץ דער־שראָקען): לעם!

גאַבריי (קוקט זיך איין): הם, דער פּויליאַק! פון וועל־כער תליה האָסטו זיך עס פלוצלונג אָבגעריסען?

לעם: אויף אַ הילצערנער האָט מען מיך נאָך נישט אויפ־געהאַנגען, אויף אַ ווייבערשער האָב איך מיך נאָך נישט אויפגע־האַנגען. האָב איך מיך, הייסט עס, פון קיין תליה נישט אָב־געריסען, נור איך בין דאָ פשוט מיט איהר.

גאַבריי: מיט איהר?! מיט גאַאיל׳ען?

לעם: לייבהאַפטיג מיט איהר.

גאַבריי: וואו איז זי?

לעם: אין קאַרטאָפעל־פעלד ביי די קינדער.

גאַבּרי: וואָס זייט איהר נישט צונעפאָהרען גלייך אהער?

לעם: זי האָט דערזעהן די קינדער, האָב איך אָבגעשטעלט די פערד און זי איז אראָב צו זיי.

גאַבּרי (לעגט אַוועק שנעל די פּיפּקע און איילט אַרויס).

די קליינע (בעגלייט איהם אַרויס מיט אונרוה אין די אויגען).

לעם (קוקט זי איראָניש אָן).

די קליינע (טראָגט אַריבּער איהר פערזאָרגטען בליק פון דער טיר אויף לעם'ען, גיט זיך אַ פיהר מיט דער האַנד איבּער די האָר און פרעגט ווי מעגליך רוהיג): נאַ, וואָס מאַכסטו עפּעס?

לעם: וואָס גערזט עס דיך אָן?

די קליינע: ביזט משוגע?

לעם: ניין. איך האָב מיך בלויז פערשוואָרען אין דיינע דלית אמות נישט צו שטעהן און מיט דיר נישט צו רעדען.

די קליינע: דו ביזט אַ גאַסט, אַז נישט וואָלט איך דיר הייסען, דו זאָלסט דיך גלייך ארויסטראָגען.

לעם: איז אַז איך וואָלט געוואָלט, וואָלט איך מיך ארויס־געטראָגען, און אַז נישט, וואָלט איך געוואַרט, מען זאָל מיך ארויס־טראָגען, נאָר ווייל איך האָב געשוואָרען נישט צו שטעהן אין דיינע דלית אמות, געה איך אַוועק. (געהט צו דער טיר.)

די קליינע: לעם!

לעם: אהאָ, וואָס איז? דיך קוועטשט עפּעס?

די קליינע: נאָך וואָס איז זי געקומען?

לעם: אויף אָבצונעמען פון דיר צוריק דעם מאַן.

די קליינע: נאך די קינדער?

לעם: און וואס איך זאג, געפעלט דיר נישט אזוי?

די קליינע: קאנסט דיר געהן.

לעם: זי איז געקומען, אבצונעמען ביי דיר צוריק איהר מאן און דיר חתונה מאכען מיט מיר. וואס זאגסטו צו דעם?

די קליינע: אז דו ביזט א געמיינער קנעכט, און געה.

לעם: אויף געמיינהייט פערשטעהסט דו דיך שוין גוט דערפאר געפעלט מיר טאקע דער שידוך נישט מעהר.

די קליינע: טפו! (שפייט אויס און געהט אוועק צו זיך אין צימער.)

לעם: העי, קליינע, קאנסט אריינקומען צוריק, איך גיה אוועק. העהעהע... (געהט ארויס. א ווייל שטעהט דאס צימער לעדיג. באלד קומען אריין גאברי און גאאיל.)

גאאיל (בלייבט שטעהן אין טיר און רופט אין דרויסען): שטעהט דרויסען, קינדער, שטעהט דרויסען. מיר וועלען אייך אריינרופען. (קומט אריין אין צימער, לאנגזאם אויפהעבענדיג די אויגען, ווי זי וואלט געוואָרט עמיצען צו דערזעהן, און קוקט זיך ארום. זי זעהט אויס נישט אזוי פלוצים, דאס געזיכט נישט אזוי מאט, איז מאגערער געווארען; אין די אויגען ליעגט א טיעפע טרויער.)

גאברי (מאכט צו די טיר הינטער זיך און געהט גלייך צו דער פיפקע, מאכט דאן א פאר טריט צו דער קליינער'ס צימער, האט אבער חרטה, בלייבט שטעהן און העבט אן אנצושטאפען די פיפקע).

גאאיל (קוקט איהם נאך).

גאברי (פעררוויכערנדיג): זעץ דיך, נעם א שטול. ווילסט עפעס עסען? טרינקען?

גאַאיל: ניין, בעמיה דיך נישט. זעץ דיך דו. לאָז דיך אָנקוקען.

גאַברי: איך האָב דיך שוין געזעהן און דו האָסט מיך שוין געזעהן. (זעצט זיך.)

גאַאיל (מיט געמאַכטער פרעהליכקייט): שרעק דיך נישט, איך וויל דיך נישט אָנקוקען, אום נאָך אַ מאָל צו פערליעבען זיך אין דיר. איך וויל נור זעהן, ווי דו זעהסט אויס, וואָס דו מאכסט, און מאָגסט מיר טאקע זאָגען, ווי געפינסטו מיך.

גאַברי (העבט אויף איהר אויף די אויגען און לאָזט זיי גלייך ווידער אַראָב צו דער פיפקע): ביזטו, הייסט עס, געקומען נאָך די קינדער?

גאַאיל: יאָ. ווי מיר האָבען אָבגערעדט.

גאַברי: וואָס מאַכען די עלטערן?

גאַאיל: גוט. אַלט געוואָרען.

גאַברי: ווי האָבען זיי דיך אויפגענומען?

גאַאיל: איבעררּאשט, ערשטוינט. האָבען מיך נישט גע־וואָלט אָנקוקען, כלומרשט, און האָבען זיך באַלד איבערגעבעטען. פאַרט טאַטע־מאַמע.

גאַברי: אוהום. איז געהט זיי גוט? די זעלבע פארם? דער זעלבער פאַרק?

גאַאיל: דאָס זעלבע בלומענהויז, די זעלבע קלומבע, דער זעלבער וואַלד, דער זעלבער שייער. נור מענשען ביימען זיך הפּנים אין צעהן יאָהר.

גאַברי: אוהום. נו, דערצעהל עפּעס נאָך פון זיך.

גאַאיל: וואָס וואָלסטו געוואָלט וויסען?

גאַבריִ: אַט, גלאַט. וואָס מאַכען די קינדער?
גאַאיל: פיין. האָסט זיי דאָך געזעהן.
גאַבריִ: די קליינע רעדט שוין שאַרף.
גאַאיל: אָ, וואָלסט זי געהערט, ווען זי צורעדט זיך!
גאַבריִ: און יעצט ביזטו געקומען נאָך די גרעסערע.
גאַאיל: נו יאָ, דאָס איז דאָך געוועזען אונזער אָברעד.
גאַבריִ: דו רעדסט יעצט אַזוי רוהיג.
גאַאיל: ווי דען וואָלסטו געוואָלט, איך זאָל רעדען?
גאַבריִ: יאָ. יאָ.

גאַאיל (שטעהט אויף): וועסט מיר אַרויסגעבען די קינדערשע זאַכען, וועל איך זיי איינפּאַקען און מיר וועלען אוועקפאָהרען. אָדער איך קאָן זיי מיר אַליין נעמען.

גאַבריִ: וואָס איילסטו? וועסט דאָך נישט גלייך היינט אוועקפאָהרען? וועסט דיך אויסרוהען. די פערד מוזען דאָך אויך זיין שטאַרק מיד.

גאַאיל: ניין, איך פאָהר גלייך אוועק. איך האָב אַזוי אויך געדונגען די פערד. (געהט צו דער טיר פון קינדער־צימער.) דאָ איז דאָך דאָס קינדער־צימער? איהר האָט דאָך גאָרנישט געביטען?

גאַבריִ: ניין, גאָרנישט געביטען.
גאַאיל (עפענט די טיר).
גאַבריִ: דו קום נור אַהער. האָסט נישט וואָס צו איילען. ווי געפינסטו עפּעס מיך?
גאַאיל (געפייניגט): האַלט מיך נישט אָב.

גאַבריִ: וואָס האָסטו אַליין געדאַרפט קומען נאָך די קינדער? אַזאַ לאַנגע רייזע? לעם אַליין וואָלט זיי דיר דען נישט געקאָנט ברייננען?

גאַאיל: איך האָב מיך אויף קיינעם נישט געוואָלט פער־לאָזען מיט די קינדער.

גאַברי: וואָס ביזטו מיט אַ מאָל אזוי אונרוהיג געוואָרען?

גאַאיל: ווען דו וואָלסט געוועזען אַ ביסעל צאַרטער, האָסטו עס נישט געדאַרפט פרעגען.

גאַברי: אמת, אמת. איך בין אַ שלעכטער מענש.

גאַאיל: איך געה נאָך די זאכען. אויב דו ווילסט, קאָנ־סטו מיר אריינברייננגען אַ קאָרב.

גאַברי: ניין, ווירקליך, וואָס דאַרפסטו דיך אזוי איילען?

גאַאיל: וואָצו פרעגסטו עס? וואָצו זאָגסטו עס?

גאַברי: וואָצו? וואָצו? איך וואָלט געוואָלט...

גאַאיל (קומט צו צו איהם און קוקט זיך אין איהם שאַרף איין:) זאָג נור, ביזטו יעצט גליקליך?

גאַברי: הו, הו, וואָס פאַר אַ פראַגע דו האָסט עס מיט אַ מאָל אַ שטעל געטאָן!

גאַאיל: איז דאָס איין ענטפער?

גאַברי: וואָס געהט דיך דער ענטפער אָן? וואָס איך האָב פון איהר, קאָנסטו מיר נישט געבען, און דערמיט באַסטאַ!

גאַאיל: גיט זי דיר אַלץ, וואָס דו האָסט געהאַט פון מיר?

גאַברי: עס ווייזט אויס, אַז אַלץ קאָן איינע נישט געבען.

גאַאיל: איז נישט געוועזען אַ צייט, ווען איך האָב דיר געגעבען אַלץ?

גאַברי: געוועזען און אוועקגעגאַנגען.

גאַאיל: און מיט איהר, ווייזט אויס, האָסטו אַזאַ צייט קיינמאָל נישט געהאַט?

גאַברי: אויב דאָס בעוואוסטזיין קאָן דיך מאַכען גליקליך, טיק נעם עס מיט. דאָס צו דערגעהן, ביזטו מסתמא אויך געקומען.

גאאיל: וואו איז זי יעצט?
גאברי: מסתמא ביי זיך אין צימער. וואס איז?
גאאיל: וועסט מיר ערלויבען דורכצורעדען זיך מיט איהר א ביסעל אויג אויף אויג?
גאברי: צו וואס? גאנץ איבריג.
גאאיל: איך בין דיין גאסט אויף א קורצע ווײלע. ערלויב מיר עס.
גאברי: נא, אויב דו ווילסט עס אזוי שטארק. נור אהן סצענעס און אהן סקאנדאלען.
גאאיל: בין איך איינע, וועלכע מאכט סקאנדאלען? קאנסט דערוויילע געהן ארײנטראגען א קארב אדער א קאסטען און ארײנפאקען די קינדערשע זאכען.
גאברי (עפענט אויף די טיר פון דער קליינער'ס צימער און רופט אריין): קליינע, קום ארויס אויף א ווײלע.
די קליינע (בעווייזט זיך אין טיר, אהן חשק, לאנגזאם).
גאברי: זי וויל מיט דיר עפעס רעדען. איך געה פארבערייטען עפעס. צושלאגט איך דא נור נישט, האהא... (געהט ארויס.)
די קליינע (מאכט צו די טיר הינטער זיך און בלייבט שטעהן מיט דער טיר־קליאמקע אין האנד, האלטענדיג בײדע הענד אויפ'ן רוקען).
גאאיל (גאנץ אויפגערעגט, קעמפפענדיג מיט דער אויפגערעגטקייט, קוים קוקענדיג אויף דער קליינער): איך וועל רעדען אהן הכנות. זאג מיר, פאר וואס איז ער נישט גליקליך?
די קליינע (נאך א קורצען שווייגען): האט ער דיר געזאגט, אז ער איז נישט גליקליך?
גאאיל: ניין. אבער איך זעה אן איהם נאך.

די קליינע: אפשר האָסטו זיך פערזעהן? איבריגענס, פרעג ביי איהם. וואָס פרעגסטו דאָס ביי מיר?

גאַאיל (פעסט): פאַר וואָס איז ער נישט גליקליך?

די קליינע (מיט איראָניע): ווייל ער בּיינקט נאָך דיין צניעות, נאָך דיין ריינער נשמה, נאָך דיין מאָראַלישער געזונדקייט. איך בין איהם אונמאָראַליש, איך האָב אַ נישט־ריינע נשמה.

גאַאיל: דאָס האָט ער דיר געזאָגט?

די קליינע: אַט היינט ערסט. אַקוראַט, ווי ער וואָלט געפיהלט, אַז דו קומסט אָן. דיין אָנקומען איז מסתמא געלעגען אין דער לופט און ער מיט זיין „ריינער" נשמה האָט עס דערפיהלט.

גאַאיל: דאָס פרעהט מיך. דאָס פרעהט מיך. דאָס איז פאַר מיר די בעסטע מתנה, די גרעסטע איבּערראַשונג.

די קליינע: דו פרעהסט זיך אומזיסט. ער וועט מיך דאָך נישט אַוועקוואַרפען און בּלייבען מיט דיין ריינקייט.

גאַאיל: ניין, נישט דאָס. אַז ער איז אַזוי גוט און ריין, פרעהט מיך.

די קליינע: ער — ריין?! אויב איך בין שלעכט און זינדיג, ווייסטו, פון וועמען דאָס קומט צו מיר? פון איהם. דאָס האָט ער מיך געמאַכט צו דעם, וואָס איך בין. איך בין די פרוכט פון זיין ריינקייט, פון זיין גוטסקייט און פרומקייט. און מיט וואָס ביזטו דאָס בעסער פון מיר. וואָלט איך בּלויז וועלען וויסען? ווייל דו האָסט די געלעגענהייט נישט געהאַט שלעכט צו ווערען? ווייל דיך האָט קיינער נישט פערדאָרבּען? מיך האָט אַ מאַמעס האַנד נישט אויפגעצויגען, און זינט איך האָב פון דיר דערוואוסט זיך, אַז אַ מאַן'ס לאַסקעס זיינען בעסער ווי אַ

מאַמעס, האָט מיין נשמה נור פון זיי געטרוימט. זעהסט, דו האָסט אויך דיין טייל אין מיין נשמה׳ס טומאה.

גאַאיל: איך האָב דאָך גאָרנישט שלעכט געמיינט, ווען איך האָב מיט דיר גערעדט.

די קליינע: און דאָך האָסטו אַזוי פיעל שלעכטס פערורזאַכט. און ביזט דו נישט שולדיג אין מיין טומאה, בין אויך איך אין איהר נישט שולדיג. דער פערלאַנג, דאָס בייגקענים נאָך אַ מאַן׳ס לאַסקעס איז איינגעוואַקסען געוואָרען אין מיר און איז מיט יאָהרען אין מיר אַלץ שטאַרקער און ברענענדיגער געוואָרען. איך האָב גע׳חלומ׳ט פון אַ מאַן, פאַנטאַזירט פון איהם, אָהן איין אויפהער געטראַכט פון איהם, געווינשט איהם זיך. אַז איך בין אַלט געוואָרען זעכצעהן יאָהר, האָט דער פּויליאַק אָנגעהויבען זיך צוצורוקען צו מיר, און איך האָב שוין געוואַרט מיט אַ פערכאַפּטען אָטעם אויף זיין ערסטע אומאַרמונג. פּלוצלונג האָט ער, דיין מאַן, אריינגעשטעלט זיך צווישען מיר און איהם, מיט דעם אינסטינקט פון אַ חיה רעה, ווען מען וויל ביי איהר אוועקנעהמען איהר גוטען ביסען. ער האָט זיך נישט ערלויבט צו טון עפּעס מיט מיר, אָבער ער האָט מיך נישט פערגינט לעמ׳ען. ער איז ארומגעגנאַגען אַרום מיר מיט הונגעריגע אויגען, גרייט מיך צו פערשלינגען. און מורא האָבענדיג מיך צו געניסען האָט ער נור צוגעזעהן, אַז דער אַנדערער זאָל מיך נישט האָבען. זיינע געפיהלען האָט ער נישט געקאָנט און טאָקע נישט געוואָלט פון מיר בעהאַלטען.

גאַאיל: נישט געקאָנט.

די קליינע: זאָל זיין נישט געקאָנט. דו מאַך איהם נור פאַר אַ צדיק. האָט ער דאָך געקאָנט בעהאַלטען זיי פון דיר. ביי מיר אָבער פלעגט ער זיך בענוצען מיט דעם רעכט פון אַ

צווייטען טאַטען און נעמען מיך אויף זיינע קני, כלומרסט, ווי זיין קינד, און קוסען מיך און לאַסקען מיך מיט די קוסען און לאַסקעס פון איין אויפגערעגטען, ליידענשאַפטליכען מאַן. איך האָב עס גלייך דערפיהלט, און ער, דער שיינער, שטאַרקער מאַן, איז מיר נאַטירליך אַנגענעמער געווען, ווי דער מיאוס'ער פוילאַק. און אין מיר איז אויסגעוואַקסען דער בעגעהר, איהם אויף שטענדיג צו געהערען.

גאַאיל: און דאָ קומט דיין גאַנצע שלעכטיגקייט. ווי האָסטו מיך געקאָנט פערגעסען? האָב איך וועניג פאַר דיר געטאָן? בין איך דיר נישט געוועזען ווי אַ צווייטע מוטער? האָב און מיט עפּעס דיך אָבגעטיילט פון מיינע קינדער? האָב איך דיך נישט אַרומגערינגעלט מיט ליעבע און מיט לאַסקע, דו זאָלסט דיין יתומה'שאַפט נישט פיהלען? ווי האָט דיך נישט אָבגעשראָקען די אָבגרונד־טיעפע אונדאַנקבאַרקייט פון אָבצונעמען ביי מיר דאָס טייערסטע אין לעבען? ווי האָט דיין געוויסען — ווען דו וואָלסט געהאַט אַ געוויסען — דיך נישט אָבגעשטעלט פון אָבצאָהלען מיר פאַר מיין גאַנצע גוטסקייט צו דיר מיט דער טיעפסטער וואונד אין הארצען?

די קליינע: ניין, דו האָסט פאַר מיר נישט עקזיסטירט. האָט פאַר דיר עקזיסטירט דיין לייבליכע מוטער, ווען דו ביזט ענטלאָפען פון איהר מיט איהם? וואָסער געפיהל פון דאַנקבאַרקייט האָט אין דיר יעמאָלט גערעדט? האָסטו נישט געדאַרפט מורא האָבען, אַז דו וועסט מיט דיין ענטלויפען געבען דיין מוטער אַ טויט־קלאַפּ? איז דאָס אַ גוטע בעצאָהלונג פאַר דער מאַמעס לאַסקעס? און ווען אין דיר האָט דיין געפיהל צו איהם געזיעגט איבער דיינע געפיהלען און פליכטען צו דיין מוטער, פאַר וואָס האָט אין מיר דאָס געפיהל פון דאַנקבאַרקייט אָדער

רחמנות געזאָלט בעזיעגען די געפיהלען צו איהם? געפיהלען, וועלכע זיינען נאָך פערשארפט געוואָרען דורך לאַנג־יעהריג רייצען און געברענט אין מיר, ווי דאָס פייער פון א קאַלך־אויווען.

גאַאיל: איז פאַר וואָס האַלט ער דיך פאָרט פאַר שלעכט און זינדיג?

די קליינע: ווייל ער איז דער מאַן! און ווייל... ווייל ער האָט פערנאַנדערגעבלאָזען אין מיר א פייער, און יעצט האָט ער אליין מורא פאַר דאָס פייער. נישט בלויז מיין אונדאַנקבאַר־קייט צו דיר מאַכט מיך שלעכט אין זיינע אויגען. ער זעהט מיך זינדיג אין דער צוקונפט.

גאַאיל: האָט ער א טעות?

די קליינע: וואָס ווייס איך! ער האָט מיך הונגעריג געמאַכט, מענער־הונגעריג, און עס טרעפען מאָמענטען, ווען איך קוק אויף דיין אונטערוואַקסענדיגען עלטסטען מיט אזעלכע הונגער־אויגען, ווי ער האָט א מאָל געקוקט אויף מיר.

גאַאיל: ביזטו דאָך טאַקע שלעכט און פערדאָרבען.

די קליינע (צוגעהענדיג צום פענסטער): בין איך עס. ווער זאָגט, אז ניין?

גאַאיל (נאָך א קליינעם שווייגען): לאָז מיר איהם אָב צוריק.

די קליינע (קעהרט זיך ראָש צו איהר צו): דו ווילסט, ער זאָל מיט דיר בלייבען אויס רחמנות צו דיר?

גאַאיל: ניין. איך וויל מיט איהם בלייבען אויס רחמנות צו איהם. איהר זייט ביידע בלויז פער'שכור'ט. ער מיט דיר און דו מיט איהם. איך זעה, אז די שכרות געהט שוין צו א סוף...

די קליינע: אָ, זי וועט נאָך לאַנג געדויערן.

גאַאיל: זי וועט זיך אָבער ענדיגען פריהער אָדער שפּע־טער. דאַן בלייבּט ער אַליין.

די קליינע: וועסטו יעמאָלט צו איהם קומען.

גאַאיל: אָבער ער פיהלט זיך שוין מיט דיר נישט גוט און זיכער.

די קליינע: און דאָך וועט ער מיך נישט אָבלאָזען. עס שטורמט אַ קראַפט אין איהם, וועלכע געפינט אין מיר נור איהר שטילונג און בעפריעדיגונג. און איך פיהל זיך מיט איהם אַזוי גוט, אַזוי גוט...

לעם (איילט אַריין און רעדט אַרויס ווי אין אַ סוד, מעהר געווענדעט צו גאַאיל'ן): ער האָט מיר געהייסען שפּאַנען איהם אַ פערד, ער פאָהרט אַוועק.

ביידע פרויען: וואָס?!

לעם: אָט דאָס. מסתמא האָט ער בעשלאָסען, אַז אייד־ער צו האָבען אויף זיך צוויי ווייבּער, איז בעסער קיינע.

גאַאיל: וואָס רעדסטו דאָרטען?

לעם: אָט דאָס, וואָס איהר הערט. דאָס איז אַ פאַקט. ער פאָהרט אַוועק. און ווען פון אייך ער איז אַם ליעבּסטען, זאָל גלייך לויפען נאָך איהם. איך גיה איהם שפּאַנען דאָס פערד.

די קליינע (לאָזט זיך צו דער טיר): דאָס איז אונ־מעגליך! דאָס איז אונמעגליך!

גאַבּרי (קומט אַריין. צו לעם'ען): אומזיסט ביזטו גע־לאָפען גלייך דערצעהלען, אַז איך פאָהר אַוועק. איך האָב נישט געוואָלט ענטלויפען. איך וואָלט מיך פיין צוזעגענט.

די קליינע: וואָס איז דאָס פאַר איין איינפאַל? דו ווילסט טאַקע אַוועקפאָהרען? אַליין?

גאַבּרי: אַליין. גאַנץ אַליין.

לעם: אהא, וואָס האָב איך געזאָגט? איידער צו האָבען אויף זיך צוויי ווייבער...

גאַברי: איז בעסער אַ סך.

לעם: אַ סך?!

גאַברי: אַ סך. אַ פולע. דאָס איז מיר יעצט קלאָר געוואָרען, שטעהענדיג מיט דער פּיפּקע אין מויל און קוקענדיג אין דאָס ווייטע, ברייטע טאָל אריין.

די קליינע: ווען מיר האָבען זיך דאָ איבער דיר גע־דונגען!

גאַברי: דאָס האָב איך געוואוסט און דאָס האָט מיך גע־בראכט צום בעשלוס. איך האָב פערשטאַנען, וואָס אייער רעד וועט זיין, און האָב זיך מיט מיר אליין געדונגען. איך בין גע־שטאַנען, ווי יענער עזעל צווישען צוויי בינטלעך היי, און האָב נישט געוואוסט, ביי וועמען פון אייך ביידען זאָל איך בלייבען. יעצט, אין דעם מאָמענט, האָט איהר פאַר מיר ביידע דעם גלייכען רייץ און ביידע זייט איהר מיר גלייך פרעמד. און איך האָב דערפיהלט, אַז אויב עס ברענט אין מיר אַ פייער, איז עס נישט צו איינער פון אייך בעזונדערס, נור צו אייער גאַנצען מין. איך האָב מיר גלייך אַ פּאַטש געטאָן אויפ'ן שטערן. געפונען! האָב איך אויסגערופען, איינמאָל אין לעבען ביזטו דיר קלאָר געוואָרען אין דיר אליין. און איך האָב ווייטער קלאָר און קלוג געטראַכט, ביז צום לעצטען פּועל יוצא. די ליעבע, שטורמיש, מעכטיג, איז געוועזען שטענדיג די גרויסע טרייב־קראַפט אין מיר, די קוואַל פון מיין ענערגיע. יאָהרענלאַנג ביזט דו דאָס, גאַאיל, מיר געוועזען. ביז די קליינע איז אויפגעשטאַנען פאַר מיר, און דער מאַן אין מיך איז אוועק אין געפאַנגענשאַפט צו איהר. דו, קליינע, אָבער ביזט געוועזען פאַר מיר אַ שטיקעל טעות. דו האָסט מיין ענערגיע

נישט אויפגעלעבט און מיין קראַפט נישט פעריונגט און נישט בעגייט. די אומגערעכטיגקייט געגען איהר איז ווי שווערע שטיינער געלעגען אויף מיין בעוואוסטזיין, אויף מיין גאנצער קראַפט. מיין געוויסען איז מיר אונרוהיג געוואָרען, און א שלעכט געוויסען איז ערגער נאָך פאר שווינדזוכט. יעצט זייט איהר ביידע מיר גלייך פרעמד, און עס ציהט מיך א בייגקענים נאָך נייע איבער־לעבניסען און נייע זיעגען. די אַלטע קראַפט, זי העבט זיך אָן אין מיר צו ריהרען, און איך פאַק מיין רענצעל מיר און געה אוועק, א פרייער מאַן, אין די גרויסע וועלט, מיין לעבען פון אָנהעב אָנ־צוהעבען.

די קליינע (שרייט אויף): דו ביזט משוגע!

לעם: ער נויטיגט זיך אין קאַלטען וואַסער.

גאַברי: דעם גרויסען שטורם אין מיר — איך וויל איהם יעצט אויסשטורמען, מיין גאַנצע לעבענסקראַפט — איך וויל זי יעצט אויסלעבען. ביז... ביז... נאַ, וואָס, ביז?

לעם: ביז עס וועט פון דיר א שיינער תכלית ווערען.

גאַברי: דאָס האָסטו גוט געטראָפען. (צו גאַאיל'ן.) נו, וואָס שטעהסטו אזוי ווי פון דונער געטראָפען?

גאאיל: עס שווינדערט מיך.

גאַברי: עס שווינדערט דיך? פון וואָס?

גאאיל: וואָס האָסטו אָבגעמראַכט? אין וואָסער עלענד ווילסטו דיך אריינוואַרפען? אויף וואָס ווילסטו אַוועקגעבען דיינע כחות?

גאַברי: מיין מאַמעלע! איך וויים, דיין גוט הארץ שרעקט דיך. ווער וועט מיר געבען מיינע לייבשפייזען? ווער וועט מיר איינגעהען א קנעפעל? פערצירעווען ווער וועט מיר מיינע זאָקען? און כאָפּ איך ווען א קאַטער, ווער וועט דאַן ארומטאַנצען ארום

מיר? אומזיסטע זאָרגען, מיין טייערע. איך געה צוריק צו מענ־שען, און דער עיקר, וואו עס זיינען פאַראַן אַ סך פון דיינע שוועס־טער. יונגע, געפּיהלפולע, ליעבענסווירדיגע. און אויסערדעם, ווען איך וויל מיך אַריינוואַרפען אין אַ שטורם, ווי קען איך טראַכ־טען וועגען מיינע קנעפּלעך און זאַקען און מיין קאַטער?

גאַאיל: אָבער... אָבער... די יאָהרען פערגעהען דאָך?

גאַבּרי: אָ, אַז איך וועל אַלט ווערען!... אַז איך וועל אַלט ווערען און פערבּיינקען זיך נאָך אַ היים, דערפּיהלען אַ נוי־טיגקייט נאָך אַ רוהיגען ווינקעל, וועל איך קומען צו איינער פון אייך און אָנקלאַפּען אין טיר און בעטען...

די קליינע: מיין טיר וועט בלייבען פאַר דיר פער־שלאָסען. איך וועל ביי מיר קיין פּלאַץ נישט האָבען פאַר אויס־געלאָשענע אַלטע.

גאַבּרי: דאָס האָב איך מיך געריכט. (צו גאַאיל'ן.) נו, און דו?

גאַאיל (פייערליך): איך בלייב דאָ און וועל וואַרטען, ביז דו וועסט קומען. איך וועל אָנגרייטען פאַר דיר אַ היים. דיין בעט וועט זיין געמאַכט, דיין שטול וועט שטעהן ביים טיש.

גאַבּרי: הורראַ, איך בין שוין פערזאָרגט. לעם, געה שנעל און שפּאַן דאָס פערד, איך פּאַק מיר מיין רענצעל...

לעם (געהענדיג צו דער טיר): איך בין דאַכט זיך אויך אַ מאַנסביל. נאַ!

די קליינע (צום אַוועקגעהענדיגען לעם): דו שפּאַן פאַר מיר אויך. איך פאָהר אויך גלייך אַוועק. אָ, איך וויל מיך אויך אויסשטורמען!

גאַבּרי: גוט, טו עס. ווילסט, וועל איך דיך אונטער־

פיהרען. אָבער ניין, עס איז גלייכער, אַז דו פאָהרסט אליין. און בעסער נאָך, אין איין אַנדער וועג.

די קליינע: אָ, דו וועסט מיך מעהר נישט זעהן. (לויפט צו איהר טיר, עפענט עס אויף, בלייבט אַ סעקונדע שטעהן, צורופענדיג איהם מיט פעראַכטונג:) ריינע נשמה! (און פערשווינדט, צומאַכענדיג די טיר הינטער זיך מיט רעש.)

גאַברי: האַהאַ. שיין איז זי אָבער צום אויפעסען. איך וועל אפשר אַ צייט נאָך נאָך איהר בייגקען. — נאַ, איך געה מיר פאַקען מיין רענצעל.

גאַאיל: און איך נעם מיך צו מיין ארבייט, צו היטען דיר דיין היים. איך וועל פלייסיג צוזעהן שטוב און שטאַל, בעזאָרגען פעלד און גאָרטען. איך און אונזערע קינדער. איך וועל ארבייטען פלייסיג, און וועל זיי מאַכען פלייסיג. אַרבייט גוט, מיט חשק, וועל איך זיי זאָגען. דאָס איז פאַר דעם ליעבען טאַטען, וועל איך זיי זאָגען. און אַז זיי וועלען מיך פרעגען, וואו איז דער ליעבער טאַטע, וועל איך זיי זאָגען: דער טאַטע איז אַוועק אין די ווייטע וועלט, זיין גרויסע לעבענסקראַפט אויסצולעבען. דער טאַטע, וועל איך זאָגען, טראָגט גרויסע שטורמס אין זיך, און ער איז אַוועק זיי אויסצושטורמען, און מיר מוזען אָבהיטען איהם זיין היים. אַזוי וועל איך זיי זאָגען, און מיר וועלען אַלע ארבייטען גוט און פלייסיג. און אַז דו וועסט קומען אַ היים, וועל איך דיך דורכפיהרען דורך הויז און הויף, און וואַלד און פעלד, און וועל דיר זאָגען: זעהסט, איך האָב גוט געפיהרט דייןווירטשאַפט, נעם זי יעצט איבער און ווער ווידער בעל הבית.

גאַברי (קלאַפּט איהר אויפ׳ן רוקען גאַנץ געריהרט): יאָ, יאָ, דו ביזט אַ גוטע.

גאַאיל: און פרעגען וועל איך דיך: ווי איז עס דיר גע־

גאנגען, מיין אַלטינקער? האָסטו דיין לעבען גוט אויסגענאָסען? האָסטו אַ סך עפּעס ערלעבט און איבערגעלעבט? האָסטו דיינע שטורמס אויסגעשטורמט? און האָסטו אונז געבראַכט אַ כתנה כאָטש אַ קליינעם פונק נאָך פון דעם פייער, וואָס האָט אין דיר געברענט? און איך וועל דיך אַוועקזעצען אויף דיין שטול, און איך ביי דיר צופוסען, און איך וועל דיר קוקען אין די אויגען אַריין און... און...

גאַברי: העהע... דו ריהרסט מיך פשוט... דו ריהרסט מיך...

גאַאיל: דו זאָלסט נור קומען! דו זאָלסט נור קומען!

גאַברי: דיינע באַקען זיינען אַזוי געראויטעלט, און זעהסט אויס אַזוי יונג און שיין.

גאַאיל: דאָס וועסטו מיר יעמאָלט זאָגען, יאָ? דאָס וועסטו מיר יעמאָלט זאָגען!

גאַברי: העהע... (געהט צו דער טיר פון דעם שלאָפצימער.)

גאַאיל (ווערט בעשעפטיגט, העבט אָן צונויפצורוקען די שטולען און נעמט אַראָב אַ פּאָר אויסגעברענטע שוועבעלעך פון טיש).

גאַברי (בלייבט שטעהן אין דער טיר און קוקט זי אָן מיט בעוואונדערונג און התפעלות. פלוצלונג גיט ער זיך אַ לאָז צו איהר, פאַלט פאַר איהר אויף די קני און קוסט דעם זוים פון איהר קלייד).

גאַאיל (דערשרעקט זיך אין פלוג. באַלד ליוטערט זיך איהר געזיכט אויף, און זי בויגט זיך צו איהם אַראָב און גלעט איהם איבער'ן קאָפּ מיט אַ ריהרענדען שמייכעל אויף די ליפּען): מיין אַלטינקער! מיין אַלטינקער!